

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ “ความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม ตำบลสะเตง
อำเภอเมือง จังหวัดยะลา: ศึกษาสาเหตุและวิธีการแก้ไข”

โดย อาหะมะกอซี กาซอ และคณะ

เมษายน 2556

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ “ความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม ตำบลสะเตง
อำเภอเมือง จังหวัดยะลา: ศีกษาสาเหตุและวิธีการแก้ไข”

คณะผู้วิจัย

สังกัด

1. นายอาหะมะกอชี กาซอ	มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา
2. นายบะห์รุดดิน บินยูโซ๊ะ	มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา
3. นายสะมาแอ ปือราเฮง	มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

ชุดโครงการ “มาเลเซีย : นัยที่สำคัญต่อไทย” (รุ่น 3)

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

บทสรุปย่อสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary)

ศาสนาอิสลามได้ให้ความสำคัญต่อสถาบันครอบครัวเป็นอย่างมาก และส่งเสริมให้ดำรงอยู่อย่างมีความสุข เพราะจะช่วยสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้น ทั้งยังช่วยแก้ปัญหาความรุนแรงในสังคมอีกด้วย ตามแบบอย่างของท่านรอซูลุลลอฮ์ (ศ็อลฯ) ที่ได้มีการสร้างครอบครัวอยู่บนพื้นฐานแห่งความเมตตา นอบน้อม เอื้ออาทร และมีรอยยิ้มอย่างสม่ำเสมอ

การวิจัยเรื่อง “ความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา : ศึกษาสาเหตุและวิธีการแก้ไข” ต้องการศึกษสภาพความเป็นอยู่ในสังคมปัจจุบันที่เกิดความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม พร้อมหาสาเหตุและแนวทางในการแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม โดยมีเป้าหมายจะนำเสนอผลการวิจัยที่ได้แก่หน่วยงานและองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับผู้นำศาสนาและผู้นำชุมชน ทั้งนี้เพื่อสามารถสร้างความสงบสุขต่อสถาบันครอบครัว และความมั่นคงในประเทศอย่างยั่งยืน

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ RDG5410030
ชื่อโครงการ : ความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา: ศึกษาสาเหตุและวิธีการแก้ไข
ชื่อนักวิจัย ดร. อาหะมะกอซี กาชอ
นายบะห์รุดดิน บินยูโซ๊ะ
นายสมมะแอ ปือราเฮง
E-mail Address: Ahamakosee@yahoo.com
ระยะเวลาโครงการ 15 สิงหาคม 2554-14 สิงหาคม 2555

การวิจัยเรื่อง ความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม ต. สะเตง อ. เมือง จ. ยะลา : ศึกษาสาเหตุและวิธีการแก้ไข การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม ศึกษาสาเหตุปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม และศึกษาแนวทางในการแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม เป็น การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยได้รวบรวมข้อมูลจากตำรากฎหมายอิสลาม เอกสารที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว และข้อมูลภาคสนามได้จากการเก็บข้อมูลและสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง 7 กลุ่ม จำนวน 30 คน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดำเนินแบบอุปนัย และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบรายงานเชิงพรรณนาวิเคราะห์ของข้อค้นพบในการวิจัย

ผลการวิจัยจำแนกตามวัตถุประสงค์

1. สภาพความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมในพื้นที่ ตำบล สะเตง อำเภอ เมือง จังหวัด ยะลา ยังเกิดขึ้นจากการทะเลาะวิวาทกันระหว่างสามีกับภรรยาอย่างบ่อยครั้ง ถึงขนาดต้องหย่าร้างกัน เพราะฝ่ายภรรยาเข้าใจว่า เธอไม่ได้รับความยุติธรรมตามหลักการของศาสนาจากฝ่ายสามี รายได้ของสามีจะใช้จ่ายเฉพาะส่วนตัวเท่านั้น ส่วนรายได้ของภรรยาจะใช้จ่ายภายในครอบครัว และสามีบางรายขอเงินจากภรรยาต่างหากอีกด้วย

2. สาเหตุของความรุนแรง คือ สามีและภรรยาขาดการศึกษา และไม่รู้ถึงความพร้อมของตนในการสร้าง และจัดการครอบครัวให้ดี มีสุขได้ จนเกิดความบกพร่องในหน้าที่ต่างๆ ทั้งฝ่ายสามีและภรรยา เช่น สามีไม่ให้ค่าเลี้ยงชีพแก่ภรรยา และภรรยาไม่ดูแลเอาใจใส่ภายในครอบครัว และสาเหตุมาจากสามีติดยาเสพติดหรือยุ่งเกี่ยวพันกับยาเสพติด โดยเฉพาะใบกระท่อม ทำให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว และทำให้ครอบครัวอยู่ด้วยไม่มีความสุขและความปลอดภัยชีวิตและทรัพย์สิน เช่นเดียวกัน สาเหตุของความรุนแรงนั้นเกิดจากความหึงหวงเกินขอบเขตระหว่างสามีภรรยา ทำให้เกิดเรื่องทะเลาะวิวาทบ่อยครั้ง หรือสาเหตุมาจากสามีได้แต่งงานกับภรรยาคนที่สอง ทำให้ภรรยาคนแรกไม่พอใจ นอกจากนั้นแล้วสาเหตุมาจากสามีใช้อำนาจและหยิ่งยโสในตำแหน่ง หรือภรรยาใช้อำนาจและหยิ่งยโสด้วยทรัพย์สินทอง ส่วนลักษณะความรุนแรงในครอบครัวนั้นมีการตบตี ตะค่อม ถีบ กักขังไว้ในห้อง จุดไฟเผาตามร่างกาย ทำให้ภรรยาได้รับบาดเจ็บด้านร่างกายและจิตใจ

3. แนวทางในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม จะมีวิธีแก้ปัญหาในระยะสั้น และแก้ปัญหาในระยะยาว การแก้ปัญหาในระยะสั้นนั้น ผู้ถูกกระทำควรมุ่งมั่นความรุนแรงในครอบครัวนั้นมิสิทธิได้รับการ

รักษาจากแพทย์ที่โรงพยาบาล จะมีการบันทึกข้อตกลงระหว่างผู้กระทำความรุนแรงและผู้ถูกกระทำความรุนแรง ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตำรวจ และให้นักสังคมสงเคราะห์และนักจิตวิทยาเป็นผู้ดูแลบำบัดฟื้นฟูในด้านจิตใจ มีที่พักที่เหมาะสมและปลอดภัยแก่ผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวกรณีถูกทำร้ายร่างกายและจิตใจ บางกรณี อิหม่ามจะเรียกสามีและภรรยามาพบกันและพูดคุยกันที่บ้านของอิหม่ามและจะให้คำตักเตือนแก่ทั้งสองฝ่าย เช่นเดียวกัน อิหม่ามจะเรียกพ่อแม่ทั้งสองฝ่ายมาไกล่เกลี่ยกันพร้อมแนะนำให้กลับคืนดีอีกครั้งหากเกิดหย่าร้างกัน นอกจากนั้นแล้ว ประธานชุมชนก็มีบทบาทในการแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม โดยมีการ ตักเตือนซึ่งกันและกัน และแยกกันสามีภรรยาเมื่อเกิดการทะเลาะวิวาทกันพร้อมให้กำลังใจแก่ผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว

ส่วนแนวทางการแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมในระยะยาวนั้น ต้องให้การศึกษาแก่เยาวชน และปลูกฝังจิตสำนึกให้ตระหนักถึงการศึกษาเพื่อนำมาซึ่งความรู้ที่จะนำสู่การปฏิบัติ การที่จะเข้าใจศาสนา อิสลามนั้นจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับศาสนา ศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว แก้ปัญหาด้วยการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ของภาครัฐและเอกชน โดยมีการจัดรายการในทีวีช่อง ๑๑ NBT ในเรื่อง ให้ความสำคัญของครอบครัวที่มีความสุข มีการบรรยายและให้ความรู้แก่เยาวชนเกี่ยวกับการแต่งงานในรูปแบบ อิสลาม และให้ความรู้เกี่ยวกับสาเหตุของความรุนแรงในครอบครัวและปัญหาของความรุนแรงและผลกระทบ ของความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม

ส่วนผลกระทบของความรุนแรงต่อครอบครัวมุสลิมนั้น คือ ทำให้ภรรยาและลูกอยู่ด้วยไม่มีความสุขเพราะพ่อแม่ต้องหย่าร้างกัน ทำให้ครอบครัวแตกแยก ภรรยาต้องเลี้ยงลูกด้วยตนเอง ในบางครอบครัว ภรรยาและแม่ฝ่ายหญิงต้องรับภาระเลี้ยงดูหลาน และลูกไม่สามารถศึกษาต่อได้ ลูกจะติดยาเสพติด ส่วนภรรยาก็จะทำงานด้วยตนเองด้วยความยากลำบาก

Abstract

Title : The Violence of Muslim Family In T. Sating, A. Muang Yala A Case Study
:

Causes And Solution

Researchers : Dr. Ahamakosee Kasor
Mr. Bahruddin Binyusoh
Mr. Samaae Burahing

E-mail Address : Ahamakosee@yahoo.com

Duration of the Project : 15 August 2554-14 August 2555

Research title: the Violence in Muslim Families of T. Sateng A. Muang, Yala province, A Case Study Causes and Solution. The objectives of this research are to study the state overall of violence in Muslim families, study causes and problem of violence in Muslim families and study solution approach of violence in Muslim families by collecting data from books concerning to Islamic law, document concerning violence in family and ground data collected from interviews of 30 respondents from seven of sample groups. For data analysis researcher used inductive analysis and present the result of data analysis in descriptive form.

The results were classified according to research purposes.

1. The state overall of violence in Muslim families of T. Sateng A. Muang Ch. Yala occurred because of contention between husbands and wives as often even divorce as wives found that they did not receive justice from their husbands' conduct in according to Islamic principles, husbands pay their own income only for themselves while wives' income pay cover all family spending some cases husbands beg money from their wife.

2. Cause of violence are both husbands and wives lack of education and age immature in creating or managing family to be good and happy which caused both husbands and wives lack of function performing such as husbands didn't pay cost life spending for their wife, wives did not care of family and husbands involvement with drugs or drug precursors especially the cottage which cause of violence and bring unhappiness, insecure to life and property of families. Moreover often the cause of violence is over jealous of both husbands and wives, husbands had extra married, husband use over power on their wife and pride or arrogant in their work position, wives showing pride or arrogant over their husband over their wealth. The overall figure of violence are beating, slapping, kicking, punching, room detention, body burning, make harm on body and heart.

3. Approach of solving the problem of violence in Muslim families. There are short run solution and long run solution. The short run solution is the victims of violence in families are entitled to receive medical treatment from the hospital, make agreement between offender and the victim of

violence at police offices, having psychological rehabilitation by psychologist and social worker, providing appropriate safe house for the victims in case of being harm whether body or heart , some case Imam (Islamic religion leader of each Muslim community) called both husband and wife for giving advising and also parents of both side making reconciliation and advising to return of marry again in case of divorced. Moreover the community leader will play key role in solving of violence in Muslim families by warning and advising and make husband and wife apart when contention occurred and giving encouragement to victims those who got impact of family violence.

The way to solve the problem of violence in the Muslim families in the long run, need to educate young people to realize their educational and awareness to bring more knowledge to put into practice. To understand Islam is to learn about Islamic religion, learn about the Islamic law that deals with family, solving the problem by giving cooperation with government and other private agencies by setting television channel 11 NBT program for broadcasting program concerning about healthy family, setting preaching or lecture program to educate young people about marriage in Islam including the causes of violence and its impact in Muslim families.

The impact of violence on Muslim families which cause to divorce and broken family bring unhappiness to children and wife, it force wife to care of children alone in some case mother in law mast hand for care those children, it cause children unable in accessing and further education and push those children to mingle with drug activity and wife facing life difficulties.

กิตติกรรมประกาศ

ในนามแห่งอัลลอฮ์ผู้ทรงกรุณาปรานี

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ที่เล็งเห็นคุณค่าทางวิชาการเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม และให้สนับสนุนเงินทุนวิจัยในครั้งนี้เพื่อหาแนวทางการแก้ไขสาเหตุความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมในประเทศไทย

ขอขอบคุณประธานและกรรมการสำนักงานศาสนาอิสลามประจำรัฐเกดะห์ ตลอดจนนักวิชาการอิสลาม

ขอขอบคุณ ศ.ดร.ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ ดร. สายพิน สุพุทธมงคล อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ ที่กรุณาให้ประสบการณ์ทางวิจัยและคำแนะนำอันทรงคุณค่าให้แก่คณะผู้วิจัยเป็นอย่างมาก และขอขอบคุณ คุณรพีพร สิทธิ และคณะทำงานของ สกว. ที่สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในหัวข้อดังกล่าว

รายงานการวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์ได้ด้วยความช่วยเหลือจากอาจารย์อับดุลฮาดี อาวัง ที่อำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล รวมทั้งให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ตลอดจนให้การสนับสนุนและความช่วยเหลือทุกๆ ด้านจนทำให้งานวิจัยครั้งนี้ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยอิสลามยะลาและคณะอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา ที่สนับสนุนและให้ความสะดวกการทำวิจัยในครั้งนี้

คณะผู้วิจัยหวังว่ารายงานฉบับนี้ คงเป็นประโยชน์สำหรับทุกท่าน ภาครัฐและเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำองค์กรศาสนาและผู้นำชุมชน ที่ร่วมหาแนวทางในการแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม ตลอดจนนักวิชาการทุกท่าน อินชาอัลลอฮ์

คณะผู้วิจัย

เมษายน 2556

สารบัญ

หน้า

บทสรุปย่อสำหรับผู้บริหาร.....	๗
บทคัดย่อ.....	๘
Abstract.....	๙
กิตติกรรมประกาศ.....	๗
สารบัญ.....	๗
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของเรื่อง.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 วิธีการดำเนินวิจัย.....	3
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	4
1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ.....	5
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
บทที่ 2 สภาพและสาเหตุความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา.....	6
2.1 ข้อมูลเบื้องต้นของตำบลสะเตง.....	6
2.2 สภาพความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม.....	6
2.3 สาเหตุของความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม.....	10
บทที่ 3 แนวทางในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา.....	23
3.1 การแก้ไขปัญหา.....	23
1) การแก้ไขปัญหาระยะสั้น.....	23
2) การแก้ไขปัญหาระยะยาว.....	24
3.2 ผลกระทบของความรุนแรงต่อครอบครัวมุสลิม.....	25
บทที่ 4 บทวิเคราะห์.....	27
4.1 ลักษณะความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม.....	27
4.2 สาเหตุของความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม.....	27
4.3 ผู้ที่มีบทบาทในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม.....	28
4.4 แนวทางในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม.....	29
4.5 ผลกระทบของความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม.....	30

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย.....	31
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	31
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	32
บรรณานุกรม.....	34
ประวัติผู้เขียน.....	37
ภาคผนวก.....	38

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของเรื่อง

ท่านศาสดามุฮัมมัด(ศ็อลฯ)ได้เริ่มสร้างสังคมมุสลิมที่นครมะดีนะฮ์ที่ประกอบด้วยชาวมุฮายีรีน¹และอันศอรุ² ที่ต่างคนยอมเสียสละทั้งชีวิตและทรัพย์สิน และแม้แต่ภรรยาให้แก่พี่น้องของเขาได้ ดังตัวอย่างที่เห็นได้จากการที่ท่านรอซูลุลลอฮ์ (ศ็อลฯ) ได้ให้อับดุลเราะห์มาน บิน เอาฟู เป็นพี่น้องกับสะอูด อิบน์ รอบิอุ โดยที่ สะอูด ได้กล่าวกับอับดุลเราะห์มานว่า “ฉันเป็นชาวอันศอรุที่มีทรัพย์สินมากที่สุดคนหนึ่ง ดังนั้น ฉันจะแบ่งทรัพย์สินของฉันออกเป็นสองส่วน และฉันก็มีภรรยาสองคน ดังนั้นขอให้ท่านดูว่าคนไหนที่ท่านชอบ แล้วก็บอกให้ฉันทราบ ฉันจะหย่านาง และเมื่อครบกำหนดฮิดะฮ์³ ท่านก็จะแต่งงานกับนาง” อับดุลเราะห์มานกล่าวว่า ขออัลลอฮ์ทรงประทานความจำเริญแก่ท่านในครอบครัวของท่านและทรัพย์สินของท่าน (อนัส แสงอาวี, สังคมอิสลาม, 2547, หน้า 11, อาลี พาณิश्य)

จากสังคมมะดีนะฮ์ที่มีความความสร้างสรรค์และมีความสันติ ทำให้ครอบครัวมีความเป็นปึกแผ่นกัน ทั้งสามีและภรรยามีความรับผิดชอบและมีร่วมทุกข์ร่วมสุขในทุกสถานการณ์ ซึ่งมันเป็นหลักการพื้นฐานของชีวิตสมรสในอิสลาม เมื่อกล่าวถึงครอบครัวอิสลามแล้วสามีคือผู้นำ ส่วนภรรยามีหน้าที่ดูแลความเรียบร้อยในครอบครัว ถึงแม้ว่าสามีรับผิดชอบในหน้าที่เหนือกว่า (มุฮัมมัดซาคี เจ๊ะหะ, บทบัญญัติเกี่ยวกับสตรีในอิสลาม, 2548, หน้า 12, มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา) ดังที่อัลลอฮ์ทรงตรัสในอัลกุรอานความว่า

“และจงอย่าปรารถนาในสิ่งที่อัลลอฮ์ได้ทรงให้บางคนในหมู่ของพวกเจ้าเหนือกว่าอีกบางคนสำหรับผู้ชายนั้นมีส่วนได้รับจากสิ่งที่พวกเขาได้ขวนขวายไว้ และสำหรับผู้หญิงนั้นมีส่วนได้รับจากสิ่งที่พวกนางได้ขวนขวายไว้ และพวกเจ้าจงขอต่ออัลลอฮ์เถิด จากความกรุณาของพระองค์ แท้จริงอัลลอฮ์ทรงรอบรู้ในทุกสิ่งทุกอย่าง” (อัลนิซาอ์ (4) : 32)

ถ้าเรามองสังคมในปัจจุบัน เราจะเห็นว่าสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมาก และมีผลกระทบกับสถาบันครอบครัวอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ การเปลี่ยนแปลงเชิงวัตถุและการพัฒนาด้านเทคโนโลยีมีผลกระทบต่อสถาบันครอบครัวเป็นอย่างมาก (วิศรุต เลาวะวิที, ศาสดามุฮัมมัด (ศ็อล ฯ) กับบทบาทเกี่ยวกับสถาบันครอบครัว, 2543, หน้า 259, งานเมลาดกกลางแห่งประเทศไทย) กระแสแห่งการเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ ทำให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดีเสมอ ซึ่งสิ่งที่ปรากฏขึ้นอย่างชัดเจนมากที่สุด คือ ความรุนแรง เพราะเราสามารถพบเห็นได้ในทุกส่วนของโลกในรูปแบบของสงคราม การต่อสู้ ปล้น ฆ่า ช่มชู้ และทำร้ายซึ่งกันและกัน ผลของความรุนแรง คือ ความบาดเจ็บ ล้ม

¹ บรรดาสาวกของท่านนบีที่อพยพไปนครมะดีนะฮ์

² ชาวนครมะดีนะฮ์ที่ให้การช่วยเหลือแก่ท่านนบี

³ การกำหนดช่วงระยะเวลาเพื่อที่จะแต่งงานใหม่

ตาย และความสูญเสีย หากหลีกเลี่ยงได้ไม่มีใครอยากประสบกับความรุนแรงเช่นนี้ แต่ในความเป็นจริงความรุนแรงนั้น เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาในทุกพื้นที่ไม่ว่าในบ้าน สถานที่ทำงาน หรือพื้นที่สาธารณะ (แววรุ่ง นาวาบุญนิยม, ความรุนแรงต่อภรรยา, ข้อเท็จจริงจากผู้ถูกกระทำทารุณเปรียบเทียบกับผู้กระทำทารุณและตำรวจจากชุมชน, 2544, หน้า 1, มหาวิทยาลัยมหิดล)

ดังนั้น การศึกษาเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา เป็นพื้นที่ทำการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากคณะผู้วิจัยเห็นว่า ประการแรก ความเป็นผู้นำศาสนาของหัวหน้าโครงการวิจัยในพื้นที่บ้านจารู ตำบลสะเตง ส่งผลให้สามารถแก้ปัญหาของชุมชนได้ดี ประการที่สอง ประชากรในพื้นที่ อยู่เป็นอย่างเกาะกลุ่ม และเป็นพื้นที่ขนาดใหญ่ที่มีชาวมุสลิมและมีโซมุสลิมเป็นจำนวนมาก ประการที่สาม ลักษณะพื้นที่ส่วนหนึ่งเป็นพื้นที่ในเมือง และอีกส่วนพื้นที่กึ่งชนบท ด้วยเหตุผลดังกล่าว คณะผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา เป็นกรณีศึกษา

สะเตงเป็นตำบลหนึ่ง ซึ่งตั้งอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลนครยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา สำหรับพื้นที่ตอนแรกเริ่มประมาณ 16 ตารางกิโลเมตร ต่อมาในปี พ.ศ. 2509 ได้ขยายเขตเป็น 19.4 ตารางกิโลเมตร ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ตำบลสะเตงทั้งหมดในปัจจุบัน ต่อมาได้เปลี่ยนแปลงฐานะจากเทศบาลเมืองยะลาเป็นเทศบาลนครยะลา ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเทศบาลนครยะลา จังหวัดยะลา ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 112 ตอนที่ 40 ก. มีผลบังคับใช้ เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2538 พื้นที่นี้อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครโดยทางรถไฟประมาณ 1,039 กิโลเมตร หรือโดยถนนเพชรเกษมสายเก่าประมาณ 1,395 กิโลเมตร หรือสายใหม่ประมาณ 1,084 กิโลเมตร ตำบลสะเตง เป็นเทศบาลขนาดใหญ่ ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดตั้งเทศบาล มี 1 ตำบล คือ ตำบลสะเตง สำหรับจำนวนประชากรมีที่อาศัยอยู่ในตำบลสะเตงมีชายจำนวน 29,668 คน หญิงจำนวน 32,794 คน รวมทั้งหมด 62,462 คน จำนวนครัวเรือนในเขตเทศบาลยะลา 23,440 หลัง (สำรวจเมื่อเดือนมิถุนายน 2554) อาชีพส่วนใหญ่ของประชากรคือ การค้าขาย ชาย 1,023 คน หญิง 1,459 คน รวมทั้งหมดที่ทำอาชีพค้าขาย 2,482 คน อาชีพรับจ้างทั่วไป รวมจำนวน 3,792 คน และรับราชการ ชาย 694 คน หญิง 954 คน รวม 1,648 คน (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ตรวจสอบประชากรจากทะเบียนบ้าน) จำนวนชุมชนในตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา ประกอบด้วย 37 ชุมชน ซึ่งมีความสัมพันธ์กันระหว่างชุมชนต่างๆ อย่างดี มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แต่ในขณะเดียวกันทางชุมชนก็ประสบกับปัญหาต่างๆ อย่างเช่น ปัญหาน้ำท่วม ปัญหายาเสพติด และปัญหาเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ เป็นต้น ในส่วนของผู้นำที่ดูแลแก้ปัญหาเหล่านี้ คือ นายกเทศมนตรีนครยะลา คณะกรรมการเทศบาลนครยะลา คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดยะลา กรรมการมัสยิดประจำชุมชน และกรรมการชุมชน

สำหรับคำถามนำของการวิจัย คือ 1). สภาพความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมเป็นอย่างไร 2.) สาเหตุของความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมมีอะไรบ้าง 3.) ผลกระทบความรุนแรงของครอบครัวมุสลิมต่อชุมชนอย่างไร 4.) การแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมโดยวิธีใดบ้าง

ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางในการแก้ปัญหาสังคมในพื้นที่ ตลอดจนสามารถสร้างสังคมให้เกิดความสันติสุขอย่างยั่งยืนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม
2. เพื่อศึกษาสาเหตุปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม

1.3 วิธีการดำเนินวิจัย

ดำเนินการสำรวจปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมในพื้นที่ตำบลสะเตง โดยจะเน้นในประเด็นหลักๆ ดังนี้

1. จำนวนครอบครัวที่มีปัญหาความรุนแรงในครอบครัว
2. ลักษณะความรุนแรง
3. ผู้ใช้ความรุนแรง
4. ผู้ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงคือใคร
5. สาเหตุ หรือเหตุการณ์ ที่นำไปสู่การใช้ความรุนแรง
6. การใช้ความรุนแรงเกิดขึ้นบ่อยครั้งหรือไม่ อย่างไร
7. เมื่อเกิดความรุนแรงในครอบครัว ใครมีบทบาทในการแก้ไข ไกล่เกลี่ย ด้วยวิธีการใด

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการศึกษา มีจำนวน 30 คน ซึ่งประกอบด้วย ประธานและเลขานุการ คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดยะลา จำนวน 2 คน ผู้นำศาสนาจำนวน 5 คน ผู้นำชุมชนจำนวน 5 คน เจ้าหน้าที่ของรัฐที่รับผิดชอบด้านความรุนแรงในครอบครัว ได้แก่ หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดยะลา หัวหน้าสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และตะติยะยุติธรรมศาลจังหวัดยะลา จำนวน 5 คน และผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว จำนวน 11 คน ส่วนในพื้นที่ประเทศมาเลเซีย คณะผู้วิจัยจะทำการเก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการและเจ้าหน้าที่ฝ่ายพัฒนาและสวัสดิการของมนุษย์ สำนักงานศาสนาอิสลามประจำรัฐเกดะห์ จำนวน 2 คน

ดังนั้น การศึกษาเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องศึกษาเชื่อมโยงการดูแลสถาบันครอบครัวมุสลิมในรัฐเกดะห์ประเทศมาเลเซีย เพราะการดูแลสถาบันครอบครัวของรัฐเกดะห์มีการจัดการระบบที่ชัดเจนภายใต้การดูแลของคณะกรรมการอิสลามประจำรัฐเกดะห์ คณะผู้วิจัยได้เลือกรัฐเกดะห์เป็นพื้นที่ศึกษาเนื่องจากรัฐเกดะห์ มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน มีอารยธรรมที่เก่าแก่มาบนพื้นแผ่นดินมาเลเซีย และเกดะห์ถูกปกครองโดยอำนาจของสยามในศตวรรษที่ 8 และหลังจากศตวรรษที่ 18 เกดะห์ก็ตกอยู่ภายใต้อำนาจของสยามอีกครั้งหนึ่ง จนกระทั่งสยามส่งมอบเกดะห์ให้กับอังกฤษตามสนธิสัญญาอังกฤษ-สยาม พ.ศ. 2452 ดังนั้นจากรากฐานเดิมเคยตกอยู่ใต้อำนาจของไทยย่อมมีวัฒนธรรมประเพณีเช่นเดียวกับคนมุสลิมในประเทศไทย และในขณะเดียวกันวิธีการดำรงชีวิตตามกรอบศาสนาส่วนใหญ่ของรัฐมีความใกล้เคียงกับสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เช่นกัน ซึ่งเชื่อว่าการศึกษาย่างลึกซึ้งจะช่วยให้เกิดความเข้าใจถึงแนวทางการป้องกันความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมยิ่งขึ้น นอกจากนี้แล้วจังหวัดยะลาเป็นจังหวัดที่ติดต่อกับทิศตะวันตกกับรัฐเกดะห์ ประเทศมาเลเซียอีกด้วย

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตด้านเนื้อหาและขอบเขตด้านพื้นที่ ขอบเขตด้านเนื้อหาประกอบด้วยการศึกษาสภาพความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม ลักษณะของความรุนแรง และสาเหตุความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม และศึกษาแนวทางในการแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมและผลกระทบของความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม ส่วนขอบเขตด้านพื้นที่ ผู้วิจัยจะศึกษาพื้นที่ในตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา เป็นพื้นที่การศึกษาในวิจัยในครั้งนี้

วิธีการดำเนินงาน

- ประชุมนักวิจัยเพื่อพัฒนาโจทย์และจัดทำแผนการวิจัย
- เสนอโครงการวิจัย
- ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ดำเนินการวิจัย
- วิเคราะห์สรุปผลการวิจัย
- จัดทำรายงานสรุปผลการวิจัย
- นำเสนอผลการวิจัย

เครื่องมือการเก็บข้อมูล

ในการเก็บข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ โดยมีการร่างคำถามสำหรับสัมภาษณ์ทุกกลุ่มเป้าหมายอย่างละเอียดถี่ถ้วน สำหรับคำถามในแบบสัมภาษณ์ จะครอบคลุมคำถามหลักๆ ดังนี้

1. ท่านรู้ได้อย่างไรว่าเกิดความรุนแรงในครอบครัว
2. สาเหตุของการใช้ความรุนแรงในครอบครัวคืออะไรบ้าง ใครมักเป็นผู้ใช้ความรุนแรง
3. บทบาทของท่านในการจัดการ ป้องกันการใช้ความรุนแรงในครอบครัว
4. เมื่อเกิดการใช้ความรุนแรงในครอบครัว ท่านทำอย่างไร

การวิเคราะห์ผล

การวิเคราะห์ผลกระทำโดยการนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสนทนาวเคราะห์สังเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ แล้วนำเสนอในรูปแบบรายงานเชิงพรรณนาวิเคราะห์ โดยการหาคำตอบของสภาพปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม ต. สะเตง อ. เมือง จ. ยะลา และแนวทางในการแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยจะเน้นวิเคราะห์ข้อมูลในประเด็นหลักๆ ดังนี้ คือ

1. การใช้ความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมที่ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา โดยการรวบรวมจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว จำแนกประเภทความรุนแรง สาเหตุ และผลกระทบ
2. ปัจจัยที่ทำให้มีการใช้ความรุนแรงในครอบครัว
3. กระบวนการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ในระดับครอบครัวและเครือญาติ
4. กระบวนการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ในระดับชุมชน
5. มาตรการของผู้นำชุมชน

6. ครูสอนศาสนา และผู้นำศาสนา

1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ

1. ได้ทราบถึงสภาพปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม
2. ได้ทราบสาเหตุปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม
3. ได้ทราบแนวทางในการแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม
4. นำผลการศึกษาที่ได้ ไปใช้เป็นแนวทางการแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมและสร้างสังคมให้อยู่ในความสันติสุข และมีผลงานตีพิมพ์ลงในวารสารวิชาการภายในประเทศ ภายใน 2 ปี

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ ในงานวิจัยนี้

ความรุนแรง หมายถึง พฤติกรรมการใช้อำนาจในการบังคับขู่เข็ญต่อบิดา มารดา สามี ภรรยา และลูก ให้เกิดความกลัวด้วยการทำร้ายร่างกาย การกลั่นแกล้ง ใส่ร้ายป้ายสี และการกระทำให้เกิดความรู้สึกเจ็บปวดทั้งด้านร่างกายและจิตใจ

ครอบครัว หมายถึง ครอบครัวที่ประกอบด้วยบิดา มารดา สามี ภรรยา และลูกที่อาศัยอยู่ด้วยกันในตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

บทที่ 2

สภาพและสาเหตุความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม

ด. สะเตง อ. เมือง จ. ยะลา

2.1 ข้อมูลเบื้องต้นของตำบลสะเตง

สะเตงเป็นตำบลหนึ่ง ซึ่งตั้งอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลนครยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ระยะแรกเริ่มตำบลสะเตงมีเนื้อที่ประมาณ 16 ตารางกิโลเมตร ต่อมาในปี พ.ศ. 2509 ได้ขยายเขตเป็น 19.4 ตารางกิโลเมตร ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ตำบลสะเตงทั้งหมดในปัจจุบัน ต่อมาได้เปลี่ยนแปลงฐานะจากเทศบาลเมืองยะลาเป็นเทศบาลนครยะลา ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเทศบาลนครยะลา จังหวัดยะลา ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 112 ตอนที่ 40 ก. มีผลบังคับใช้ เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2538 พื้นที่นี้อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครโดยทางรถไฟประมาณ 1,039 กิโลเมตร หรือโดยถนนเพชรเกษมสายเก่าประมาณ 1,395 กิโลเมตร หรือสายใหม่ประมาณ 1,084 กิโลเมตร ตำบลสะเตง เป็นเทศบาลขนาดใหญ่ ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดตั้งเทศบาล มี 1 ตำบล คือ ตำบลสะเตง

จำนวนชุมชนในตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา ประกอบด้วย 37 ชุมชน ซึ่งมีความสัมพันธ์กันระหว่างชุมชนต่างๆ อย่างดี มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แต่ในขณะเดียวกันทางชุมชนก็ประสบกับปัญหาต่างๆ อย่างเช่น ปัญหาน้ำท่วม ยาเสพติด และปัญหาเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ เป็นต้น ในส่วนของผู้นำที่ดูแลแก้ปัญหาเหล่านี้คือ นายกเทศมนตรีนครยะลา คณะกรรมการเทศบาลนครยะลา คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดยะลา กรรมการมัสยิดประจำชุมชนและคณะกรรมการชุมชน

2.2 สภาพความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม

ในหัวข้อนี้ คณะผู้วิจัยขอนำเสนอสภาพความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ ก่อนอื่นขอนำเสนอความหมาย และข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในครอบครัวดังรายละเอียดต่อไปนี้

ความหมายของความรุนแรง องค์การอนามัยโลก (The World Health Organization: WHO) ให้ความหมายของความรุนแรง หมายถึง การกระทำที่มีเจตนาที่แสดงออกมาทางร่างกาย การขู่บังคับ การแสดงอำนาจต่อตนเอง บุคคลอื่น กลุ่มบุคคล หรือชุมชน เพื่อก่อให้เกิดการบาดเจ็บ การเสียชีวิต ความสะเทือนใจ ความสูญเสีย หรือ การถูกทอดทิ้ง

แววรุ่ง นาวานุญนิยม ได้นิยามคำรุนแรงว่ามักมีนัยความหมายออกไปในทางลบ และหมายถึง การใช้วาจาหรือกำลังกาย หรืออาวุธ ในการทำร้ายผู้อื่น และเป็นการกระทำที่ออกนอกกรอบจริยธรรมของวิถีการปฏิบัติทั่วไป ความรุนแรงมีลักษณะเป็นกระบวนการมากกว่าเป็นการกระทำแบบใดแบบหนึ่ง นั่นคือ ประกอบด้วย ที่มาของความรุนแรง เป้าของความรุนแรงและเยื่อของความรุนแรง (แววรุ่ง นาวานุญนิยม, 2544, 17)

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ 2550 ของ สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวได้กล่าวว่า มาตรา 3 ในพระราชบัญญัติ ความรุนแรงในครอบครัว หมายความว่า การกระทำใดๆ โดยมุ่งประสงค์ให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพ หรือกระทำโดยเจตนาในลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายต่อร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพของบุคคลในครอบครัว หรือบังคับหรือใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรมให้บุคคลในครอบครัวต้องกระทำการ ไม่กระทำการ หรือยอมรับการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดโดยมิชอบ แต่ไม่รวมถึงการกระทำโดยประมาท (พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ ๒๕๕๐, 2550, สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, หน้า: 2.)

อรอนงค์ อินทจักร และนรินทร์ กรินชัย ให้คำนิยาม ความรุนแรง หมายถึง พฤติกรรมและการกระทำใดๆ ที่เป็นการล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ทั้งร่างกาย วาจา จิตใจ ทางเพศ โดยการบังคับขู่เข็ญ ทำร้าย ทบตี เตาะตอ่ย ตลอดจนคุกคาม จำกัดและกีดกันสิทธิเสรีภาพทั้งในที่สาธารณะและในการดำเนินชีวิตส่วนตัว ซึ่งเป็นผลหรืออาจจะเป็นผลให้เกิดความทุกข์ทรมานทั้งทางร่างกาย และจิตใจแก่ผู้ถูกกระทำ (อรอนงค์ อินทจักร และ นรินทร์ กรินชัย, 2537, ผู้หญิงและเด็กเหยื่อความรุนแรงในครอบครัว, หน้า 4)

จากนิยามดังกล่าว ความรุนแรงในครอบครัว หมายถึง การกระทำที่มีเจตนาที่แสดงออกมาทางร่างกาย เช่น การใช้วาจา หรือกำลังกาย หรืออาวุธ หรือขู่บังคับ และเป็นการกระทำที่ออกนอกวิธีของวิธีการปฏิบัติทั่วไป ซึ่งการกระทำดังกล่าวมีเจตนาในลักษณะที่จะก่อให้เกิดอันตรายต่อร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพของบุคคลในครอบครัว แต่ไม่รวมถึงการกระทำโดยประมาท หรือการข่มขืนที่สามีกระทำต่อภรรยา ซึ่งไม่ถือเป็นความรุนแรงในครอบครัว

การใช้กฎหมายความรุนแรงในครอบครัวในประเทศไทย

การใช้กฎหมายดังกล่าวเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากปัญหาการแก้ไขการใช้ความรุนแรงในครอบครัวมีความละเอียดซับซ้อนเกี่ยวข้องกับบุคคลใกล้ชิด มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากการทำร้ายร่างกายระหว่างบุคคลโดยทั่วไป ดังนั้น การมีกฎหมายคุ้มครองผู้กระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว จึงมีความเหมาะสมกว่าการใช้กระบวนการอาญา เพราะสามารถกำหนดรูปแบบและขั้นตอนที่มีลักษณะแตกต่างจากการดำเนินคดีอาญาทั่วไป ดังเช่น ในมาตรา 4 วรรคหนึ่งว่า “ผู้ใดกระทำการอันเป็นความรุนแรงในครอบครัว ผู้นั้นกระทำผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” (สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, 2550, กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, หน้า 3-4)

ส่วนในมาตรา 5 ก็ระบุถึงการสนับสนุนให้ผู้พบเห็นหรือทราบเหตุการณ์ความรุนแรงนี้ไปแจ้งความต่อพนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งแต่งตั้งโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อดำเนินการช่วยเหลือ และหากผู้แจ้งได้กระทำโดยสุจริต ผู้แจ้งจะได้รับความคุ้มครองและไม่ต้องรับผิดทางทั้งแพ่ง ทางอาญาและทางปกครอง ความรุนแรงในครอบครัวจึงไม่ใช่เรื่องสามีภรรยา เพื่อนบ้านไม่เกี่ยวอีกต่อไป และกฎหมายมาตรา 9 ระบุว่า เมื่อมีการแจ้งความ หรือมีการร้องทุกข์แล้ว ห้ามไม่ให้มีการตีพิมพ์ เผยแพร่ภาพเรื่องราวและข้อมูลใดๆ ที่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวหรือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว อีกทั้งยังระบุโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (บทความคอลัมน์เสียงสตรี หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ วันเสาร์ที่ 25 สิงหาคม 2550)

ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.2499 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2530) มาตรา 276 เกี่ยวกับการข่มขืนกระทำชำเรา ได้กำหนดไว้ว่า "ผู้ใดข่มขืนกระทำชำเราหญิงซึ่งมิใช่ภริยาของตน โดยขู่เข็ญด้วยประการใดๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยหญิงอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้หญิงเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดพันบาทถึงสี่หมื่นบาท" (สืบค้นเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2554 จาก <http://www.thaingo.org/writer/view.php>.)

ส่วนกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเด็กในมาตรา 23 ได้ระบุไว้ว่า "ผู้ปกครองต้องให้การอุปการะเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนและพัฒนาเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของตนตามสมควรแก่ชนบทธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมแห่งท้องถิ่น แต่ทั้งนี้ไม่ต่ำกว่ามาตรฐานขั้นต่ำตามที่กำหนดในกฎกระทรวงและต้องคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของตนมิให้ตกอยู่ในภาวะอันน่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายและจิตใจ" (พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546, สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หน้า 12)

พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2554 ประธานศาลฎีกาออกข้อบังคับไว้ข้อ 13 ว่า "หากข้อเท็จจริงตามทางไต่สวนฟังได้ตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างและมีพฤติการณ์อันน่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพของผู้เสียหาย และคำขอให้ศาลสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพอยู่ภายใต้วิธีการและมาตรการที่กฎหมายกำหนด ก็ให้ศาลสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพตามคำร้องขอหรือตามสมควรแก่กรณี โดยคำนึงถึงการรักษาความสัมพันธ์อันดีในครอบครัวหรือประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ให้มีกำหนดเวลาไม่เกินหกเดือน" (ราชกิจจานุเบกษา ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา, 2554, หน้า 27)

สภาพความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม

สำหรับสภาพความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม โดยเฉพาะในพื้นที่ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา พบว่า เกิดจากการทะเลาะวิวาทกันระหว่างสามีกับภรรยาอย่างบ่อยครั้ง ถึงขนาดต้องหย่าร้างกัน เพราะฝ่ายภรรยาเข้าใจว่า เธอไม่ได้รับความยุติธรรมตามหลักการของศาสนาจากฝ่ายสามี ตอนที่ทั้งสองอยู่ร่วมกัน และในบางครอบครัวยังพบอีกว่า รายได้ของสามีจะใช้จ่ายเฉพาะส่วนตัวเท่านั้น ส่วนรายได้ของภรรยาจะใช้จ่ายภายในครอบครัว ในบางครั้งสามีบางรายจะขอเงินจากภรรยาตลอด และยังพบอีกว่า บางครอบครัวอยู่ด้วยกัน แต่ไม่มีการพูดคุยกันระหว่างทั้งสองเป็นเวลานาน แต่ละคนพยายามเก็บความรู้สึกภายในตัว จนในที่สุดภรรยาหนีออกจากบ้านไปอาศัยบ้านของบิดา สำหรับครอบครัวนี้ โต๊ะอิหม่ามในหมู่บ้านพยายามเรียกทั้งสองฝ่ายเพื่อที่จะไกล่เกลี่ยเรื่องที่เกิดขึ้น แต่ผลปรากฏว่าทั้งสองนั้นไม่ยอมที่จะอยู่ร่วมกันถึงปัจจุบัน จนสามีภรรยาคู่นั้นอาศัยอยู่ตามลำพังโดยไม่มีการหย่าร้างกัน (สัมภาษณ์มะดารี โต๊ะและ โต๊ะโต๊ะยุติธรรมศาลจังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2554 เวลา 10.00 น.)

และจากการสังเกตของคณะผู้วิจัยในพื้นที่ พบว่า หลายครอบครัวที่เกิดความรุนแรงขึ้น ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. มีครอบครัวหนึ่งซึ่งเกิดความขัดแย้งกันระหว่างสามีและภรรยา มีการด่าทอระหว่างทั้งสอง ซึ่งสาเหตุมาจากสามีติดยาเสพติด มีอาการเมินเมาประจำ ในขณะที่เดียวกันภรรยาได้โยนทิ้งยาเสพติดไว้ข้างนอกบ้าน ทำให้สามี

โกรธเป็นอย่างมาก และเกิดทะเลาะวิวาทกันถึงขนาดหย่าร้างกันประมาณหนึ่งปีและได้กลับคืนดีกันใหม่ ในขณะที่บิดาและพี่น้องทางฝ่ายภรรยาห้ามมิให้ติดกันต่อไป แต่มีอยู่วันหนึ่งทั้งคู่ได้แอบพบกันโดยที่บิดาและพี่น้องไม่ทราบเรื่อง ในเวลาต่อมาเมื่อบิดาของภรรยาได้ทราบเหตุการณ์ดังกล่าวทำให้ไม่พอใจเป็นอย่างมาก และขอให้ลูกสาวแยกกันและไม่ให้ติดกันต่อไป แต่ปรากฏว่าลูกสาวไม่เชื่อฟัง จนในที่สุดบิดาของฝ่ายหญิงได้กล่าวแก่ลูกสาวว่า คุณกับฉันไม่มีความผูกพันกันแล้ว ฉันไม่ใช่พ่อและคุณไม่ใช่ลูกสาวของฉันต่อไป เมื่อฉันเจ็บป่วยห้ามคุณมาเยี่ยมเยียนและจะต้องตัวฉัน จนตัดความเป็นบิดาระหว่างกัน

2. ครอบครัวที่สอง ที่คณะผู้วิจัยได้พบ คือ เกิดความขัดแย้งกันระหว่างสามีภรรยาเช่นกัน เนื่องจากสามีมีเรื่องสู้สาวกับผู้หญิงคนหนึ่งซึ่งอาศัยอยู่ในหมู่บ้านเดียวกันโดยไม่มีการแต่งงานกันตามหลักกฎหมายอิสลาม ดังนั้นทำให้ภรรยารู้สึกเจ็บปวดทางจิตใจเป็นอย่างมากในการกระทำของสามี จนในที่สุดภรรยาได้ขู่บังคับสามีห้ามมิให้ไปบ้านของผู้หญิงดังกล่าว ในที่สุดสามีได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขของภรรยาและในเวลาต่อมาก็สามารถอยู่ร่วมกันได้อีกครั้ง

3. นอกจากนี้แล้ว คณะผู้วิจัยยังพบอีกว่า ครอบครัวหนึ่ง ซึ่งเกิดความขัดแย้งกันระหว่างสามีภรรยาในเมื่อสามีมีอาการเมินเมาตอนกลับบ้านในเวลาเที่ยงคืน มีการทะเลาะเบาะแว้ง ต่ำทอกันระหว่างทั้งสองโดยสาเหตุมาจากครอบครัวยากจน มีความรู้ทางศาสนาน้อยมาก เหตุการณ์เหล่านี้เกิดขึ้นบ่อยครั้ง จนทำให้ภรยานั้นไม่สามารถที่จะอดทนต่อพฤติกรรมของสามีได้ ในที่สุดเกิดการหย่าร้างกัน และทำให้ลูกต้องแยกจากกันระหว่างบิดาและมารดา ซึ่งอาศัยอยู่กันยายตามลำพัง โดยขาดความอบอุ่นจากบิดาและมารดา (สัมภาษณ์ฮาดีเมาะ กาชอ เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2554 เวลา 10.00 น.)

จากการเล่าของนางพรทิพย์ ไพชำนาญ หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดยะลาได้เล่าเรื่องเกี่ยวกับลักษณะการใช้ความรุนแรงในครอบครัว ว่า การทำร้ายร่างกายด้วยการตบตี จนศีรษะแตก อันสาเหตุมาจากสามีติดยาเสพติด ดื่มน้ำไปกระตอม ดื่มเหล้า และสาเหตุที่สองมาจากความหึงหวะระหว่างสามีภรรยาในเรื่องของคู่สาว และสาเหตุสุดท้ายมาจากเศรษฐกิจไม่เพียงพอต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน ส่วนครอบครัวที่มีปัญหาความรุนแรงในครอบครัวจะมาอาศัยพักอยู่ที่บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดยะลาเป็นการชั่วคราวประมาณหนึ่งเดือนถึงสามเดือนเพื่อดูแลในเรื่องของสุขภาพด้านร่างกายและจิตใจโดยบ้านเด็กจะประสานกับโรงพยาบาลยะลาเพื่อรักษาสุขภาพต่อ ผู้ถูกกระทำความรุนแรงตอนนี้ที่บ้านพักเด็กและครอบครัวตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา มีอยู่สองครอบครัวที่ประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัวได้รับการเยียวยา ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดยะลา (สัมภาษณ์นางพรทิพย์ ไพชำนาญ หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2554 เวลา 10.00 น.)

ตารางแสดงจำนวนผู้รับบริการความรุนแรงในครอบครัวปี 2554 ของหน่วยงานบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดยะลา

ประเภท	ต.ค 53	พ.ย 53	ธ.ค 53	ม.ค 54	ก.พ 54	มี.ค 54	เม.ย 54	พ.ค 54	มิ.ย 54	ก.ค 54	ส.ค 54	ก.ย 54
อายุเกิน 18 ปี	2	1	-	1	-	1	-	-	-	-	2	1
อายุไม่เกิน 18 ปี	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-

จำแนกประเภทความรุนแรง

1. ความรุนแรงด้านร่างกาย 8 ราย
2. ความรุนแรงด้านจิตใจ 2 ราย

จะเห็นจากตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการกระทำความรุนแรงต่อร่างกายมากกว่าการกระทำความรุนแรงในด้านจิตใจ

2.3 สาเหตุของความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม

สาเหตุของความรุนแรง คณะผู้วิจัยพบ คือ

สามีและภรรยาขาดการศึกษา และไม่รู้ถึงความพร้อมของตนในการสร้าง และจัดการครอบครัวให้ดี มีสุขได้ จนเกิดความบกพร่องในหน้าที่ต่างๆ ทั้งฝ่ายสามีและภรรยา เช่น สามีไม่ให้ค่าเลี้ยงชีพแก่ภรรยา และภรรยาไม่ดูแลเอาใจใส่ภายในครอบครัว เป็นต้น นอกจากนี้แล้ว ทั้งสองฝ่ายไม่ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการแต่งงานอันแท้จริง คือ การแพร่ขยายวงศ์ตระกูลของตนเอง และขาดจิตสำนึกในการสร้างครอบครัวที่ดี จากสาเหตุเหล่านี้ ส่งผลให้สามีและภรรยาไม่สามารถที่จะให้การอบรมสั่งสอนลูกให้รู้ถึงมารยาท และหลักการทางศาสนาอิสลามได้อย่างถูกต้อง จนทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ต่อลูกอย่างมากมาย (สัมภาษณ์สมะแอ ฮารี ประธานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2554 เวลา 10.00 น. และ อับดุลอาลี กาแบ อีหม่ามมัสยิดญามิอาตุลมุสลิมียะฮ์ เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2555 เวลา 20.00 น.) นอกจากนี้แล้ว ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว เกิดจากความเข้าใจไม่ตรงกันในเรื่องสิทธิและหน้าที่ระหว่างสามีภรรยา ปัญหาเช่นนี้ทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทกันภายในครอบครัวเช่นกัน (สัมภาษณ์สมะแอ ฮารี ประธานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2554 เวลา 10.00 น.)

สภาพของปัญหาที่เกิดขึ้นในครอบครัวมุสลิมตำบลสะเตง คณะผู้วิจัยพบว่า สาเหตุของปัญหาความรุนแรงในครอบครัวอีกประการหนึ่งเกิดจากสามีขาดความรับผิดชอบต่อครอบครัว ไม่เอาใจใส่ในเรื่องการศึกษาและความเป็นอยู่ของลูก และการคบเพื่อนของลูกๆ และไม่มี ความรับผิดชอบต่อภรรยาด้วย เช่น ไม่ให้ค่าครองชีพในแต่ละวัน ถ้าสามีทำงานก็ใช้จ่ายสำหรับตัวเองเท่านั้น เลยทำให้ภรรยาต้องทำงานอย่างหนักในแต่ละวัน สภาพเช่นนี้ ทำให้เกิดปัญหาอีกต่อไป คือ ลูกๆ ขาดการดูแลอย่างดีจากแม่ (สัมภาษณ์นิมิง นิมุดอ โต๊ะอิหม่ามมัสยิดกลางจังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2555 เวลา 20.00 น.) นอกจากนี้แล้ว ลูกขาดการอบรมในส่วนที่เกี่ยวกับศาสนปฏิบัติ และจรรยาบรรณที่ดีงาม และบิดามารดาปล่อยปละละเลยให้ลูกไปท่องเที่ยวในยามราตรี (สัมภาษณ์มะแอ อิสมาแอ ประธานชุมชนมุสลิมสัมพันธ์ เทศบาลนครยะลา เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2555 เวลา 20.00 น.)

นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยยังพบอีกว่า บางครอบครัว มีบิดามารดาเป็นผู้ที่มีความรู้ มีการงานที่ดีและมีฐานะดีในสังคม แต่ครอบครัวเหล่านี้ ทำงานเพื่อสังคมอย่างต่อเนื่อง จนไม่มีเวลาพอที่จะมาดูแลและจัดการในครอบครัวอย่างเพียงพอ ทำให้ลูกๆ ขาดความอบอุ่น และไม่ได้รับการอบรมปณิธานที่ดี จากผู้เป็นบิดาและมารดา (สัมภาษณ์นิมิง นิมุดอ โต๊ะอิหม่ามมัสยิดกลางจังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2555 เวลา 20.00 น.)

สิ่งที่น่าเป็นห่วงในสังคมมุสลิมในตำบล สะเตงในปัจจุบัน คณะผู้วิจัยพบว่า รายได้และรายจ่ายของครอบครัวไม่สมดุลกัน หมายถึง รายได้ที่รับมา ไม่เพียงพอกับค่าครองชีพในแต่ละวัน (สัมภาษณ์ อิสมาแอ ราโอ คอเต็บมัสยิดมุฮายีร์น จังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2555 เวลา 13.00 น.) นอกจากนี้แล้วบางครอบครัว สามีเป็น

คนว่างงาน ในแต่ละวันใช้เงินจากการทำงานของภรรยา ปัญหาเหล่านี้ทำให้หลายครอบครัวต้องเผชิญกับปัญหาอีกมากมาย และในที่สุดเกิดความรุนแรงในครอบครัว และสร้างความแตกแยกในครอบครัวขึ้น (สัมภาษณ์สมะแอ ฮารี ประธานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2554 เวลา 20.00 น.) ถึงแม้ว่า ศาสนาอิสลามได้วางหลักการและเงื่อนไขของการมีภรรยาหลายคนแล้ว แต่บางครอบครัวมุสลิมในตำบลสะเตง ยังเกิดปัญหาความรุนแรงขึ้น กล่าวคือ สามีได้แต่งงานกับผู้หญิงคนใหม่ ทำให้ภรรยาคนแรกไม่พอใจ จนเกิดทะเลาะวิวาทกัน ถึงระดับใช้กำลังต่อยตีกัน ถึงขั้นต้องหย่ากันระหว่างสามีภรรยา (สัมภาษณ์สมะแอ อิสมาแอ ประธานชุมชนมุสลิมสัมพันธ์ เทศบาลนครยะลา เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2555 เวลา 20.00 น.)

ในประเด็นนี้ คณะผู้วิจัยยังพบอีกว่า สามีและภรรยาก่อนแต่งงานกัน ต่างมีแฟนคนอื่นที่รักกันก่อนอยู่แล้ว พอได้แต่งงานกัน ทำให้ครอบครัวอยู่อย่างไม่มีความสุข และเกิดเรื่องทะเลาะวิวาทกันบ่อยๆ บางครั้งฝ่ายสามีใช้กำลังความรุนแรงขึ้น นอกจากนี้แล้ว ยังพบอีกว่า บางครอบครัวสามีได้ข่มขู่ ตบตีภรรยา และยิ่งกว่านั้น สามีใช้ปืนยิงขึ้นฟ้าเพื่อต้องการขู่ภรรยาเพียงอย่างเดียว (สัมภาษณ์นิมิง นิมุดอ อิหม่ามมัสยิดกลางจังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2555 เวลา 20.00 น.)

และคณะผู้วิจัยยังพบอีกว่า มีครอบครัวหนึ่งซึ่งภรรยามุสลิม(ผู้รับเข้านับถือศาสนาอิสลาม)เป็นเมียหลวง ต่อมาสามีได้พบกับผู้หญิงอีกคนหนึ่งที่ต้องการแต่งงานกับเขา แต่ฝ่ายหญิงคนใหม่ได้ตั้งเงื่อนไขว่า ถ้าจะแต่งงานกับเธอ สามีต้องแสดงหนังสือการหย่าร้างกับภรรยาคนแรกก่อน จนสุดท้ายสามีกียอมตกลงกันด้วยการหย่าเมียหลวงของตน และไปแต่งงานกับภรรยาคนใหม่ (สัมภาษณ์หะยีอับดุลเราะมาน อับดุลเลาะ คอเต็บมัสยิดญามะฮ์วะสะพานสะเตง เมืองยะลา เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2555 เวลา 18.00 น.) ปรากฏการณ์เช่นนี้ คณะผู้วิจัยเห็นว่า การที่สามีหย่าร้างภรรยาคนแรกถึงแม้ว่าไม่เกิดความรุนแรงขึ้นทางด้านร่างกาย แต่สิ่งที่สามีทำลายความรู้สึก และทำลายจิตใจของผู้อื่น โดยเฉพาะภรรยาที่เป็นมุสลิมผู้นั้น ถือเป็นความรุนแรงทางด้านจิตใจยิ่งกว่าทำลายด้านร่างกายโดยซ้ำ

ส่วนประเด็นที่คณะผู้วิจัยได้พบในพื้นที่ คือ สาเหตุที่ก่อปัญหาความรุนแรงในครอบครัว คือ สามีติดยาเสพติดและสิ่งมึนเมา ในแต่ละวันสามียุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดสิ่งมึนเมา โดยเฉพาะใบกระท่อม ทำให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว ครอบครัวอยู่ด้วยไม่มีความสุขและความปลอดภัย (สัมภาษณ์นิมิง นิมุดอ อิหม่ามมัสยิดกลางจังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2555) ในบางครอบครัวลูกติดยาเสพติดและจะมาขอเงินจากแม่เพื่อเสพยาเสพติดหรือสิ่งมึนเมา หากว่าผู้เป็นแม่ไม่สามารถให้เงินกับลูกได้ ลูกก็จะตบตีทารุณกรรมผู้เป็นแม่ ปรากฏการณ์เช่นนี้ เป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดของความรุนแรงในครอบครัว ครอบครัวอยู่ด้วยปราศจากความสุข และความปลอดภัยในชีวิต (สัมภาษณ์หะยีอับดุลเราะมาน อับดุลเลาะ คอเต็บมัสยิดญามะฮ์วะสะพานสะเตง เมืองยะลา เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2555 เวลา 18.00 น.)

ส่วนประเด็นที่คณะผู้วิจัยค้นพบเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวคือ เกิดการทะเลาะวิวาทกันระหว่างสามีภรรยา สาเหตุมาจากการสามีได้สนทนากับผู้หญิงหม้ายคนหนึ่งผ่านโทรศัพท์มือถือ ซึ่งก่อนหน้านี้เคยเป็นเพื่อนกัน การพูดคุยของสามีกับหญิงหม้ายคนนี้ทำให้ภรรยาไม่สบายใจ รู้สึกหึงหวง และกล่าวดาสามีนานาประการ จนทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทกัน กล่าวหาสามียังแวง ฝ่ายสามีรู้สึกกระทบกระทั่งทางด้านจิตใจเป็นอย่างมาก (สัมภาษณ์อาบบราเฮง มาแม คอเต็บมัสยิดนูรุลอิสลามจังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2555 เวลา 13.00 น.) จากปรากฏการณ์นี้

คณะผู้วิจัยเห็นว่า การที่ภรรยากล่าวดาสามี ถึงแม้ว่าไม่เกิดความรุนแรงขึ้นทางด้านร่างกาย แต่สิ่งที่ภรรยาได้กระทำไปนั้น ย่อมทำลายความรู้สึก และทำลายจิตใจของสามีได้ ถือเป็นความรุนแรงทางด้านจิตใจยิ่งกว่าทำลายด้านร่างกายโดยซ้ำ

นอกจากนี้แล้ว คณะผู้วิจัยได้พบอีกว่า ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวผ่านสื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ เกิดจากการสนทนาหาความรักโดยใช้โทรศัพท์มือถือในการสื่อสารและการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารระหว่างชายหญิง ทำให้เกิดความเหิงหวะระหว่างกัน สุดท้ายมีการใช้กำลังตบต่อยตี และเป็นภัยอันตรายที่จะก่อให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว ทั้งๆ ที่ภรณานั้นมีสามีแล้ว เช่นเดียวกัน สามีได้ติดต่อสื่อสารกับผู้หญิง ทั้งๆ ที่มีภรรยาแล้ว ซึ่งเรื่องเหล่านี้ทำให้เกิดการหย่าร้างระหว่างสามีภรรยาได้ (สัมภาษณ์นิมิง นิมุดอ อีหม่ามมัสยิดกลางจังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2555 เวลา 20.00 น.)

จากการสัมภาษณ์ในพื้นที่พบว่า บางครอบครัวสามีเล่นพนันบ่อยครั้งซึ่งเป็นปัญหาและเป็นสาเหตุของความรุนแรงในครอบครัว ที่ทำให้เกิดทะเลาะวิวาทกันระหว่างสามีภรรยา กล่าวคือ พนันที่สามีเล่นกัน คือ พนันบอลไก่ชน ซึ่งทำให้ครอบครัวต้องอาศัยอยู่ด้วยความยากลำบาก ในแต่ละวันสามีไม่ให้ค่าครองชีพแก่ภรรยา ดังนั้นภรรยาต้องดิ้นรนหางานทำเองโดยลำพังเพื่อเลี้ยงดูลูกและอนาคตของลูก (สัมภาษณ์ อีสม่าแอ ราโอ คอเต็บมัสยิดมุฮยิรีนจังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2555) นอกจากนี้แล้ว คณะผู้วิจัยได้พบอีกว่า ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว มีการทะเลาะวิวาทกันตบตีต่อย อันสาเหตุมาจากสามีเล่นการพนันฟุตบอล และไม่ให้ค่าครองชีพแก่ภรรยาในแต่ละวัน (สัมภาษณ์หะยีอับลูเราะมาน อับลูเลาะ คอเต็บมัสยิดญามาอะฮ์วะสะพานสะเตง เมืองยะลา เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2555 เวลา 18.00 น.)

สรุปสาเหตุของความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมที่คณะผู้วิจัยได้ค้นพบ คือ

1. สามีให้ค่าเลี้ยงดูไม่เพียงพอต่อภรรยาและลูก
2. สามีติดยาเสพติด
3. สามีเหิงหวะภรรยาหรือภรรยาเหิงหวะสามี
4. สามีได้แต่งงานกับภรรยาคนที่สอง
5. สามีใช้อำนาจและหยิ่งยโสในตำแหน่ง

ลักษณะของความรุนแรงในครอบครัวอันสาเหตุมาจากค่าเลี้ยงดูไม่เพียงพอ
กรณีปัญหาของครอบครัวที่หนึ่ง

แต่งงานถูกต้องตามกฎหมายอิสลาม ฝ่ายชายอายุ 38 ปี ฝ่ายหญิงอายุประมาณ 30 ปี สามีอาชีพทำงานรับจ้างส่งไม้ ส่วนอาชีพของภรรยาทำงานรับจ้างปอกหอมกระเทียม มีลูก 1 คน รายได้วันละ 300 บาท สาเหตุของความรุนแรง คือ เกิดการทะเลาะมาจากฝ่ายหญิงบ่นไม่ให้ค่าเลี้ยงดู ซึ่งเธอเป็นภรรยาคนที่สอง สุดท้ายสามีทิ้งไปในช่วงตั้งครรรภ์ 2 เดือน จนกระทั่งได้คลอดลูก ตอนนีูลูกมีอายุ 2 ปี ลักษณะความรุนแรง คือ ทุบตี กล่าวหา ใส่ร้าย และทะเลาะอยู่บ่อยๆ สุดท้ายเกิดการหย่าร้างกัน

กรณีปัญหาของครอบครัวที่สอง

แต่งงานถูกต้องตามกฎหมายอิสลาม ฝ่ายชายอายุ 35 ปี และฝ่ายหญิงอายุ 22 ปี อยู่ด้วยกัน มีลูก 3 คน สามีอาชีพทำงานงานก่อสร้าง ส่วนอาชีพของภรรยาคือ ทำขนมขาย รายได้วันละ 330 บาท สาเหตุของความรุนแรง คือ ไม่ส่งค่าเลี้ยงดูให้ฝ่ายหญิง ภรรยาบ่นไม่มีเงินใช้ ลักษณะของความรุนแรงคือ เกิดการทะเลาะ ตบตีกัน จนกระทั่งเปลือยกาย ล่อนจ้อนวิ่งไล่ต่อกบนถนน จนต้องมีหัวหน้าชุมชนในเขต และกลุ่มแม่บ้านออกมาห้าม จึงยุติลง สุดท้ายเกิดการหย่าร้างกัน ลูกอยู่กับฝ่ายหญิง แม่ฝ่ายหญิงรับเลี้ยงดู

กรณีปัญหาของครอบครัวที่สาม

แต่งงานถูกต้องตามกฎหมายอิสลาม ฝ่ายชายอายุ 30 ปี และฝ่ายหญิง อายุ 25 ปี อยู่ด้วยกัน มีลูก 3 คน สามีอาชีพทำงานรับจ้างขายของ ส่วนอาชีพของภรรยาคือ รับจ้างทั่วไป รายได้วันละ 350 บาท สาเหตุของความรุนแรง คือ ฝ่ายชายไม่ส่งค่าเลี้ยงดู ให้เงินไม่เพียงพอในแต่ละวัน ฝ่ายภรรยาลับไปบอกพ่อแม่ของตนบ่อยครั้ง ฝ่ายสามีเกิดการโมโห บางครั้งกลับมาด้วยความมีเมตตา เกิดการทะเลาะเบาะแว้ง สามีทุบตี เตะต่อย ภรรยาเพราะความเมา เตะตามหลัง ตามท้อง ตามหน้าอก ทุบตีหัว สุดท้ายเกิดการหย่าร้างกัน ส่วน ฝ่ายหญิงกลับไปอยู่กับพ่อแม่ และลูกมอบให้ฝ่ายชายเป็นผู้รับผิดชอบต่อ

กรณีปัญหาครอบครัวที่สี่

แต่งงานถูกต้องตามกฎหมายอิสลาม ฝ่ายชายอายุ 18 ปี ฝ่ายหญิงอายุ 12 ปี อยู่ด้วยกัน ยังไม่มีลูก สามีอาชีพทำงานรับจ้างส่งน้ำแข็ง ส่วนอาชีพของภรรยาทำงานรับจ้างงานทั่วไป รายได้วันละ 300 บาท สาเหตุของความรุนแรง คือ ผู้ชายไม่มีงานหลักที่แน่นอน ลักษณะความรุนแรง คือ ขอบเตะตอย ตีผู้หญิงบ่อย อยู่ได้ 2 เดือน ฝ่ายหญิงหนีกลับไปอยู่กับแม่ ในที่สุดเกิดการหย่าร้างกัน

กรณีปัญหาครอบครัวที่ห้า

สามีไม่มีงานหลักที่แน่นอนและรายได้ไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงภรรยาและลูก แต่งงานถูกต้องตามกฎหมายอิสลาม ผู้ชายอายุ 40 ปี ส่วนผู้หญิงอายุ 30 ปี มีลูก 3 คน สามีอาชีพทำงานขายเสื้อผ้า ส่วนอาชีพของภรรยาทำงานรับจ้างขายไก่ รายได้วันละ 400 บาท ที่มาของปัญหา คือ ฝ่ายภรรยาออกไปทำงานนอกบ้าน ผูกคนเลี้ยงดูลูก ทำงานเป็นลูกจ้าง ทำงานได้วันละ 150 บาท ขอเงินฝ่ายสามีบ่อยๆ เพราะรายจ่ายไม่เพียงพอกับรายได้ สามีไม่มีให้ ภรรยาบ่นบ่อยๆ ลักษณะการใช้ความรุนแรงหรือเหตุการณ์ที่นำไปสู่ความรุนแรง คือ สามีเกิดโมโห ก็ตบตี เตะตอย พาดหัวลงกับพื้น บางวันบวมต้องออกไปหาหมอ จะทำอย่างนี้บ่อยครั้ง บางช่วงอาทิตย์ละ 2 ครั้ง เมื่อเกิดการทะเลาะเบาะแว้ง สามีจะได้ภรรยาลับไปโดยไม่ยอมหย่าอาศัยอยู่ด้วยกันเกือบ 6 ปี แม่ฝ่ายชายเข้าข้างลูกชายตลอด สุดท้ายเกิดการหย่าร้างกัน

กรณีปัญหาครอบครัวที่ทก

แต่งงานถูกต้องตามกฎหมายอิสลาม ฝ่ายชาย อายุ 35 ปี ฝ่ายหญิง อายุ 30 ปี สามีอาชีพทำงานรับจ้างขับรถตู้แห่งหนึ่ง ส่วนภรรยาทำงานเป็นเสมียนร้านวัสดุก่อสร้าง มีลูก 2 คน รายได้วันละ 400 บาท อยู่ด้วยกันประมาณ 10 ปี ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวคือ ค่าเลี้ยงดูไม่เพียงพอต่อภรรยาและลูก ลักษณะความรุนแรง คือ มีการทะเลาะเบาะแว้ง และสามีตีภรรยาอย่างรุนแรงถึงขนาดออกเลือดตามร่างกาย ทำให้ภรรยาได้รับบาดเจ็บทั้งร่างกายและจิตใจ สุดท้ายเกิดการหย่าร้างกัน

กรณีปัญหาครอบครัวที่เจ็ด

แต่งงานถูกต้องตามกฎหมายอิสลาม ฝ่ายชาย อายุ 55 ปี ฝ่ายหญิง อายุ 48 ปี สามีทำงานเป็นครูรับจ้าง ส่วนภรรยาทำงานขายข้าวแกง อยู่ด้วยกัน 30 ปี มีลูก 5 คน รายได้วันละ 460 บาท ปัญหาความรุนแรงในด้านจิตใจ คือ สามีต้องการภรรยาคนใหม่แต่ค่าครองชีพไม่เพียงพอ ลักษณะความรุนแรง คือ สามีจะไม่พูดจา กับภรรยาเป็นเดือนๆ ทำให้ภรรยารู้สึกหงุดหงิด ไม่สบายใจ ทำลายจิตใจเป็นอย่างมาก พฤติกรรมเหล่านี้จะเกิดขึ้นเป็นบ่อยครั้งในช่วงบั้นปลายของชีวิต สามีไม่ให้ค่าครองชีพอีกด้วย ทางภรรยาอดทนกับความรุนแรง โดยไม่ได้หย่าร้างกัน

กรณีปัญหาครอบครัวที่แปด

แต่งงานถูกต้องตามกฎหมายอิสลาม ฝ่ายชาย อายุ 38 ปี ฝ่ายหญิง อายุ 25 ปี มีลูก 1 คน สามีไม่มีอาชีพที่แน่นอน รายได้วันละ 250 บาท ส่วนภรณานั้นไม่ได้ทำงาน ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวคือ ค่าเลี้ยงดูไม่เพียงพอต่อภรรยาและลูก ลักษณะความรุนแรง คือ ทำให้ภรรยารู้สึกเจ็บปวดในด้านจิตใจ หนีกลับบ้านของพ่อแม่และขอหย่าร้างกัน สุดท้ายสามีก็ยอมหย่าร้างกัน ต่อมาสามีอยากจะกลับคืนดีอีกครั้งกับภรรยาแต่ปรากฏว่าทางฝ่ายญาติของภรรยาไม่ให้กลับคืนดีกับผู้ชายคนนี้ หลังจากนั้นฝ่ายชายพยายามหาภรรยาคนใหม่เพราะอยู่คนเดียวไม่ได้ แต่ปรากฏว่าพ่อแม่ไม่ให้ ทำให้ลูกชายนั้นมีความเครียด คล้ายกับเป็นคนบ้า พฤติกรรมเหล่านี้จะเกิดขึ้นเป็นบ่อยครั้ง

กรณีปัญหาครอบครัวที่เก้า

แต่งงานถูกต้องตามกฎหมายอิสลาม ฝ่ายชาย อายุ 50 ปี ฝ่ายหญิง อายุ 55 ปี มีลูก 5 คน สามีไม่มีอาชีพที่แน่นอน ส่วนภรรยาทำงานขายข้าวโพด รายได้วันละ 200 บาท ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวคือ ค่าเลี้ยงดูไม่เพียงพอต่อภรรยาและลูก ลักษณะความรุนแรง คือ ทำให้ภรรยารู้สึกเจ็บปวดในด้านจิตใจ อยู่ด้วยความยากลำบาก ภรรยาบ่นตลอดว่า สามีไม่ให้ค่าเลี้ยงดู เกิดทะเลาะเบาะแว้งบ่อยครั้งบนท้องถนนตลาดสด ทำให้ประชาชนรู้ปัญหาของครอบครัวนี้ ทางสามีไม่ให้หย่าร้างกัน ส่วนภรณานั้นต้องอดทนตลอดต่อพฤติกรรมของสามี มีลูกคนหนึ่งติดยาเสพติดด้วย

กรณีปัญหาครอบครัวที่สิบ

แต่งงานถูกต้องตามกฎหมายอิสลาม ในช่วงบางปลายของชีวิต ฝ่ายชาย อายุ 58 ปี ฝ่ายหญิง อายุ 53 ปี สามีมีอาชีพเป็น ผอ. โรงเรียนแห่งหนึ่ง มีลูก 4 คนกับภรรยาคนเก่า มีรายได้เดือนละ 70,000 บาท ต่อเดือน ส่วนภรยานั้นทำงานเป็นครูสอนศาสนาเอกชนแห่งหนึ่ง มีลูก 2 คนกับสามีเก่าซึ่งเสียชีวิตแล้ว รายได้เดือนละ 10,000 บาท ต่อเดือน ก็มาแต่งงานกับผอ. คนนี้ สาเหตุของความรุนแรงคือ ผอ. มีนิสัยขี้เหนียวไม่ส่งค่าเลี้ยงดูให้แก่ภรรยา ลักษณะของความรุนแรง คือ ทำให้ภรรยารู้สึกเจ็บปวดด้านจิตใจบ่อยครั้ง เพราะทั้งคู่สามีและภรรยามีลูกอยู่แล้ว ต่างคนต่างส่งเสียลูกเรียนของตัวเอง ส่วนฝ่ายภรรยาเงินเดือนกับรายจ่ายไม่เพียงพอ ขอจากสามีแต่สามีไม่ยอมให้ อ้างนานาประการ มีอยู่วันหนึ่งภรรยาเกิดเจ็บป่วยอย่างหนัก ไปหาหมอที่คลินิก มีอาการปวดหัว มีไข้สูงและปวดอวัยวะสืบพันธุ์ ขอเงินจากฝ่ายสามีเพื่อรักษาป่วยแต่สามีไม่ยอมให้ เลยรู้สึกเครียดและเจ็บปวดด้านจิตใจเป็นอย่างมาก แต่ไม่ได้หย่าร้างกัน

ข้อมูลจากการศึกษากรณีตัวอย่างที่แสดงลักษณะปัญหาความรุนแรงในครอบครัว จากปัญหาทั้ง 8 กรณีดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ปัญหาของความรุนแรงมีสาเหตุด้านเศรษฐกิจไม่เพียงพอในการเลี้ยงชีพในแต่ละวัน จนทำให้เกิดปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งสาเหตุนี้เป็นสาเหตุหลักของปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม กรณีของครอบครัวที่หนึ่งสาเหตุของความรุนแรงคือ การเลี้ยงชีพในแต่ละวันไม่เพียงพอ จนทำให้เกิดปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งสาเหตุนี้เป็นสาเหตุส่วนใหญ่ของปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม ที่ทำให้ภรรยาบ่นตลอดว่า ค่าเลี้ยงดูไม่เพียงพอ ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรง คือ ภรรยา และลูก ผลกระทบ คือ เกิดการหย่าร้างกัน ทำให้ครอบครัวไม่มีความสุข และเกิดการแตกแยกภายในครอบครัว

ส่วนกรณีของครอบครัวที่สองนักวิจัยพบว่า ความรุนแรงสาเหตุมาจากค่าเลี้ยงดูไม่เพียงพอ ลักษณะความรุนแรงคือ เกิดการทะเลาะเบาะแว้ง ไล่ตีกันระหว่างสามีภรรยาบนท้องถนนหน้าสาธารณะชน ซึ่งนับว่าเป็นพฤติกรรมที่น่าอับอายเป็นอย่างมาก ซึ่งบ่งบอกจรรยาบรรณที่ไม่ดีตามทัศนะของอิสลาม ในที่สุดหัวหน้าชุมชนต้องมาไกล่เกลี่ยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างทั้งสอง ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรง คือ สามี ภรรยา ลูกๆ แม่ของฝ่ายหญิง และแม่ของฝ่ายชาย และเกิดการหย่าร้างกัน

ส่วนกรณีครอบครัวที่สามจากการเล่าของผู้ถูกระทำความรุนแรงว่า สาเหตุของปัญหาก็คือ ค่าเลี้ยงชีพไม่เพียงพอ สามีเกิดอาการโมโหที่ภรรยากลับไปบอกพ่อแม่ของเขาว่าสามีไม่ให้ค่าเลี้ยงดู ลักษณะของความรุนแรงคือ ตะต่อย ตามหลัง ตามท้อง ตามหน้าอก ทบตีบนหัว ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรง คือ ฝ่ายสามีรับภาระเลี้ยงดูลูกต่อ และฝ่ายภรรยาก็กลับไปอยู่กับพ่อแม่ของตน และเกิดการหย่าร้างกัน

ส่วนกรณีครอบครัวที่สี่ ผู้ที่ถูกกระทำรุนแรงซึ่งมีอายุน้อยอายุ 12 ปี ส่วนฝ่ายชาย อายุ 18 ปี เป็นครอบครัวที่มีอายุน้อยที่สุดในบรรดาครอบครัวที่ถูกกระทำรุนแรงในตำบลสะเตง และเพิ่งแต่งงานอยู่ได้ประมาณสองเดือนก็เกิดปัญหาความรุนแรงในครอบครัว สาเหตุมาจากค่าเลี้ยงชีพไม่เพียงพอ ลักษณะของความรุนแรงคือ ขอบตะต่อย ตีผู้หญิงบ่อย ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรง คือ ภรรยาและลูก ภรรยาต้องกลับไปอยู่กับแม่ ทำให้แม่ต้องรับผิดชอบลูก และเกิดการหย่าร้างกัน

ส่วนกรณีครอบครัวที่ห้า ภรรยาถูกกระทำรุนแรงด้วยการตบตี และต่อยตลอด บางครั้งทำให้ภรรยา รู้สึกเจ็บปวดทั้งร่างกายและจิตใจจะต้องไปหาหมอ สาเหตุมาจากรายได้ของสามีไม่เพียงพอในการเลี้ยงดู ภรรยาเอง ต้องไปทำงานซึ่งได้วันละ 150 บาท ต่อวัน ก็ยังไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในแต่ละวัน จนในที่สุดครอบครัวนี้ต้อง หย่าร้างกัน ส่วนลูกนั้นทางภรรยาเลี้ยงหนึ่งคน และอีกสองคนไปอยู่กับยาย ข้อสังเกตของครอบครัวนี้คือ เวลามีการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างสามีภรรยา ฝ่ายแม่ของสามีจะเข้าข้างลูกชายตลอดโดยไม่ได้มองว่า ใครถูกใครผิด ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรง คือ ภรรยา ลูกๆ ทั้งสามคน ไม่ได้รับการศึกษาและไม่ได้รับความอบอุ่นจากพ่อแม่ และเกิดการหย่าร้างกัน

ส่วนกรณีครอบครัวที่เจ็ด เป็นครอบครัวที่เกิดความรุนแรงในด้านจิตใจมากกว่า เกิดขึ้นในช่วงบางปลาย ชีวิตของสามีและภรรยา สาเหตุมาจากการไม่พูดคุยกันระหว่างสามีภรรยาเป็นเดือนๆ สืบเนื่องมาจากสามีต้องการ ภรรยาคนใหม่แต่ภรรยาไม่ยอม เพราะว่าสภาพรายได้ของสามีนั้นไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงดูครอบครัว ผู้ที่ได้รับ ผลกระทบจากความรุนแรง คือ ภรรยาและลูกๆ อยู่ด้วยกันยังไม่มีความสุข ดังนั้นจะเห็นว่า ความรุนแรงนั้นเกิดขึ้น ได้ตลอดด้วยของชีวิตสามีภรรยา ตัวอย่างเช่นครอบครัวที่เจ็ดเกิดความรุนแรงขึ้นในช่วงบางปลายของชีวิต ซึ่งสามี ระหว่าง อายุ 55 ปี และภรรยา อายุ 48 ปี ในตรงกันข้ามครอบครัวที่สี่เกิดความรุนแรงในครอบครัวที่มีอายุน้อยกว่า อยู่ซึ่งฝ่ายชายอายุ 18 ปี และฝ่ายหญิงอายุ 12 ปี

ส่วนกรณีครอบครัวที่แปด เป็นครอบครัวที่เกิดความรุนแรงในด้านจิตใจมากกว่า สาเหตุสามีให้ค่าเลี้ยงดู ไม่เพียงพอต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน อดทนไม่ได้กับพฤติกรรมเช่นนี้ จึงหนีกลับบ้านอาศัยกับพ่อแม่ที่บ้าน หย่า ร้างกับสามี หลายครั้งสามีขอกลับคืนดีแต่ฝ่ายญาติของภรรยาไม่อนุญาต สามีขอจากแม่หาภรรยาคนใหม่แต่แม่ไม่ ยอมให้ สุดท้ายก็เกิดความเครียดอย่างมากเกือบเป็นคนบ้า แต่ในที่สุดประธานชุมชนมาช่วยแก้ไข ทำให้ ความเครียดนั้นเบาบางลง

ส่วนกรณีครอบครัวที่เก้า เป็นครอบครัวที่เกิดความรุนแรงในด้านจิตใจมากกว่า สาเหตุของความรุนแรงคือ สามีให้ค่าเลี้ยงดูไม่เพียงพอต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน อดทนไม่ได้กับพฤติกรรมของสามี ลักษณะของความรุนแรง คือ ภรรยาทนตลอดว่า สามีไม่ให้ค่าเลี้ยงดู เกิดทะเลาะเบาะแว้งบ่อยครั้งบนท้องถนนตลาดสด เป็นความรุนแรงด้าน จิตใจ ทำให้ประชาชนรู้ปัญหาของครอบครัวนี้ ทางสามีไม่ได้หย่าร้างกัน ส่วนภรณยานั้นต้องอดทนตลอดต่อ พฤติกรรมของสามี และมีลูกเขยคนหนึ่งติดยาเสพติดอีกด้วย สังเกตได้ว่า ครอบครัวนี้ฝ่ายภรรยาอายุจะแก่กว่าสามี 5 ปี

ส่วนกรณีครอบครัวที่สิบ เป็นครอบครัวที่เกิดความรุนแรงในด้านจิตใจเช่นกัน สาเหตุของความรุนแรงคือ ไม่ส่งค่าเลี้ยงดูให้แก่ภรรยาเพราะสามีมีนิสัยขี้เหนียว ลักษณะของความรุนแรง คือ ทำให้ภรรยาารู้สึกเจ็บปวดด้าน จิตใจบ่อยครั้ง ก่อนแต่งงานทั้งคู่สามีและภรรยามีลูกอยู่แล้ว ต่างคนต่างเสี่ยงลูกเรียนของตัวเอง ส่วนฝ่ายภรรยา เงินเดือนกับรายจ่ายไม่เพียงพอ ขอจากสามีแต่สามีไม่ยอมให้ ทำให้ภรรยาต้องเข้าคลินิกบ่อยครั้ง มีอาการซึมเศร้า

จากการศึกษาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมยังพบอีกว่า เมื่อเกิดความรุนแรงในครอบครัว ส่วนมากแล้วผู้ที่ ถูกกระทำรุนแรง ไม่ได้ไปแจ้งความคดีต่อฝ่ายเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทั้งนี้ เพราะผู้ที่ถูกกระทำรุนแรงยังคิดว่า เป็นเรื่องภายในครอบครัว ไม่จำเป็นต้องไปแจ้งตำรวจ

จากการศึกษาข้อมูลสรุปได้ว่า ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรง คือ ภรรยาและลูก ส่วนลักษณะความรุนแรง คือ การทำร้ายร่างกายด้วยการเตะต่อย ทบตี พาดหัวลงกับพื้น ปัญหาที่ตามมาของความรุนแรงในครอบครัว คือ มีการหย่าร้างในครอบครัว ลูกจะห่างเหินจากพ่อแม่และจะไม่ได้ได้รับความอบอุ่น

ลักษณะของความรุนแรงในครอบครัวอันสาเหตุมาจากสามีติดยาเสพติด

กรณีปัญหาครอบครัวที่หนึ่ง

แต่งงานถูกต้องตามกฎหมายอิสลาม ช่วงแต่งงานอายุวัยรุ่นตอนต้น ผู้ชายอายุ 23 ปี ผู้หญิงอายุ 18 ปี อยู่กันได้เกือบ 30 ปี ต่างคนทำงานค้าขาย มีลูกด้วยกัน 6 คน อยู่ด้วยกัน รายได้วันละ 300 บาท พอมาช่วงอายุปลายๆ นี้ คือ ช่วงอายุ 40 ปี ช่วงวัยรุ่นตอนปลาย ปัญหาสามีเกิดพัวพันกับยาเสพติดและค่าเลี้ยงดูไม่เพียงพอ จนกระทั่งปลายๆ นี้ เป็นพ่อค้ายาเสพติด จนกระทั่งลูกชายคนโตก็พัวพันกับยาเสพติดเช่นกัน ส่วนสามีโกหกภรรยาตลอดในการเป็นพ่อค้ายาเสพติด ส่วนญาติๆ พี่น้องฝ่ายหญิงก็บอกให้ภรรยารู้ว่า สามีของหล่อนและลูกคนโต พัวพันกับยาเสพติด แต่หล่อนไม่เคยเชื่อ ลักษณะความรุนแรง คือ เกิดการทะเลาะบ่อยครั้ง แต่มีอยู่วันหนึ่ง เกิดการทะเลาะเบาะแว้ง อันสาเหตุมาจากภรรยาได้ทั้งยาเสพติดในคุกสอง สามีรู้ว่าภรรยาเอาไปก็ขอเอาคืน ภรรยาก็ทำเฉย สามีเกิดอารมณ์โมโห ก็ตบตี เตะต่อย วิ่งไล่ตีตามลำตัว พร้อมมีมิดีมือ แต่ด้วยความดีของภรรยาถูกผู้ชายคนโตกลับมาพอดี ก็จับตัวพ่อไว้ และบอกแม่ให้เลิกตัวไปก่อน

กรณีปัญหาครอบครัวที่สอง

แต่งงานถูกต้องตามกฎหมายอิสลาม ฝ่ายชาย อายุ 35 ปี ฝ่ายหญิง อายุ 30 ปี อยู่ด้วยกัน ประมาณ 10 ปี มีลูกด้วยกัน 2 คน สามีทำงานรับจ้างขับรถตู้แถวหนึ่ง ส่วนภรรยาทำงานเป็นเสมียนของร้านวัสดุก่อสร้าง รายได้วันละ 300 บาท สาเหตุของความรุนแรงสามีติดยาเสพติด ลักษณะความรุนแรง คือ มีการทะเลาะเบาะแว้ง และสามีตบตีภรรยาอย่างรุนแรงถึงขนาดออกเลือดตามร่างกาย ทำให้ภรรยาได้รับบาดเจ็บทั้งร่างกายและจิตใจ สุดท้ายเกิดการหย่าร้างกัน

กรณีปัญหาครอบครัวที่สาม

ครอบครัวหนึ่งมีลูกชาย อายุ 20 ปี ภรรยาของลูกชายอายุ 15 ปี มีลูก 2 คน ไม่มีอาชีพงานทำที่แน่นอน รายได้วันละ 200 บาท ได้กระทำความรุนแรงต่อแม่ซึ่งอายุมีประมาณ 45 ปี ปัญหาเพราะลูกติดยาเสพติดขอเงินจากแม่ แต่แม่ไม่ยอมให้ ลักษณะความรุนแรง คือ เกิดทะเลาะวิวาทกัน ตบตีแม่จนได้รับบาดเจ็บ เกิดขึ้นบ่อยครั้ง

กรณีปัญหาครอบครัวที่สี่

ครอบครัวหนึ่งมีลูกชาย อายุ 20 ปี ยังไม่ได้แต่งงาน เป็นวัยรุ่นยังไม่มึงงานทำ เป็นลูกที่พ่อแม่มีเงินทอง ซึ่งพ่อแม่เอาใจตลอด ปัญหาลูกติดยาเสพติด ได้กระทำความรุนแรงต่อพ่อซึ่งมีอายุประมาณ 50 ปี ลักษณะความรุนแรง คือ เกิดทะเลาะวิวาทกัน ตบตีพ่อจนได้รับบาดเจ็บ

กรณีปัญหาครอบครัวที่ห้า

แต่งงานถูกต้องตามกฎหมายอิสลาม ฝ่ายชาย อายุ 23 ปี ฝ่ายหญิง อายุ 21 ปี มีลูก 1 คน สามีอาชีพทำงานขายข้าวยาพร้อมกับการขายที่ตลาด รายได้ของครอบครัววันละ 400 บาท ต่อวัน ในช่วงเริ่มแรกนั้นสามีเป็นเด็กกำพร้าอาศัยอยู่บ้านกับปู่ คุณปู่ได้เลี้ยงมาด้วยอย่างดี ส่งเรียนหนังสือจนจบภาคบังคับ ได้แต่งงานและอาศัยอยู่กับบ้านของปู่ ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวคือ สามีพัวพันกับกับยาเสพติด ลักษณะความรุนแรงคือ เมื่อสามีมียาอาการคลั่งยา มีการทะเลาะเบาะแว้งกันจนทำให้คุณปู่และภรรยาต้องหนีไปอยู่กับญาติๆ พี่น้องคนอื่น เหตุการณ์เหล่านี้เกิดขึ้นบ่อยครั้ง ในเวลาต่อมาสามียกยิงเสียชีวิตในเหตุการณ์ความไม่สงบ ส่วนภรรยาและลูกกลับบ้านอาศัยอยู่กับพ่อแม่ของตนเอง

กรณีปัญหาครอบครัวที่หก

ครอบครัวหนึ่งมีลูกชาย อายุ 20 ปี ยังไม่ได้แต่งงาน อาศัยกับพ่อแม่ซึ่งมีฐานะดี มีเงินทอง ลูกชายยังไม่มีอาชีพ สาเหตุของรุนแรงคือ ลูกของเขาได้ไปสนิทกับลูกเพื่อนบ้านคนหนึ่งซึ่งติดยาเสพติด ทำให้พ่อโกรธอย่างมาก ก็ได้ไปถามลูกของเพื่อนว่า คุณเคยพาลูกชายของฉันไปไหนบ้าง เด็กชายคนนั้นตอบว่า ชี..... ชี..... (เป็นคำที่ไม่สุภาพ) ทำให้พ่อนั้นโกรธมาก ก็เลยตบหน้าอย่างแรงต่อเพื่อนของลูก ลักษณะความรุนแรง คือ เกิดทะเลาะวิวาทกัน ตบตี จนได้รับบาดเจ็บ ไม่ได้เกิดขึ้นบ่อยครั้ง

กรณีปัญหาครอบครัวที่เจ็ด

ลูกชาย อายุ 33 ปี ยังไม่ได้แต่งงาน อาศัยอยู่กับพ่อแม่ คุณพ่ออายุ 60 ปี ส่วนแม่ อายุ 54 ปี พ่อแม่ทำงานขายของบนรถ รายได้วันละ 200 บาท ไปที่สถานที่ต่างๆ ส่วนลูกชายยังไม่มีอาชีพหลัก แต่ละวันมั่วสุมกับยาเสพติดและยังเป็นพ่อค้าเสพติดอีกด้วย สาเหตุของรุนแรงคือ ลูกขัดใจพ่อแม่ตลอด ไม่เชื่อฟังการสั่งสอนของพ่อแม่ทำให้พ่อแม่รู้สึกเจ็บปวดทางจิตใจเป็นอย่างมากต่อลูกที่มีพฤติกรรมเหล่านี้ บางวันลูกได้พาเพื่อนๆ ที่ติดยาเสพติดมาที่บ้านอีกด้วย ทำให้พ่อแม่ไม่สบายใจเป็นอย่างมาก ลักษณะความรุนแรง คือ เป็นความรุนแรงในด้านจิตใจ ทำให้พ่อแม่รู้สึกเจ็บปวดพฤติกรรมของลูกที่หันเหไม่ปฏิบัติคำสอนของศาสนา พฤติกรรมเหล่านี้เกิดขึ้นบ่อยครั้ง แต่ในที่สุดลูกเจ็บป่วยอย่างหนักจากฤทธิ์ของยาเสพติด สุดท้ายเสียชีวิตลง

กรณีปัญหาครอบครัวที่แปด

แต่งงานถูกต้องตามกฎหมายอิสลาม ฝ่ายชาย อายุ 28 ปี ฝ่ายหญิง อายุ 22 ปี มีลูก 3 คน สามีไม่มีอาชีพ อาชีพหลักที่แน่นอน บางครั้งขายเสื้อผ้าที่ตลาด ส่วนภรรยาทำงานขายของที่ตลาดอาศัยอยู่บ้านของสามี รายได้ของครอบครัววันละ 300 บาท ต่อวัน ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว คือ สามีพัวพันกับกบยาเสพติด และรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน ลักษณะความรุนแรง คือ เมื่อสามีมีอาการมึนเมาจะมีการ ทะเลาะเบาะแว้ง ตบตี เตะต้อยภรรยาบ่อยครั้ง ส่วนแม่ของสามีเวลาที่มีการทะเลาะกันจะเข้าข้างลูกตลอด ทำให้ภรรยาได้รับบาดเจ็บทั้งร่างกายและจิตใจ สุดท้ายเกิดการหย่าร้างกัน ส่วนลูกอาศัยอยู่กับยายและคนเล็กนั้น แม่เป็นผู้รับภาระเลี้ยงดูต่อไป

ส่วนลักษณะความรุนแรงในครอบครัวที่หนึ่ง สาเหตุของความรุนแรงมาจากสามีเกี่ยวข้องกับยาเสพติดและ ค่าเลี้ยงดูไม่เพียงพอต่อครอบครัว ทำให้การดำเนินชีวิตอยู่ด้วยความยากลำบาก ภรรยาต้องดิ้นรนหางานทำด้วยตัวเอง รายได้ไม่แน่นอน ต้องรับภาระเลี้ยงดูลูกยังเล็ก ๆ อยู่ สามีมีอาการมึนเมาตลอด ตบตี เตะต้อยภรรยาเมื่อมีอาการมึนเมา มีการทะเลาะบ่อยครั้งกับภรรยา จนในที่สุดภรรยาทนไม่ไหวกับพฤติกรรมของสามี ในที่สุดหย่าร้างกัน แต่อยู่ไม่ได้ก็เดือนสองสามีภรรยาคุ้นี้ได้กลับคืนดีอีกครั้ง เพราะยังเห็นแก่ลูกหลายคนที่กำลังเรียนอยู่ หลังจากนั้นต่อมาสามีได้เกิดอุบัติเหตุไปชนรถยนต์ ทำให้เกิดบาดเจ็บสาหัสของร่างกาย เกิดเสื่อมโทรมเป็นพิการทั้งร่างกายและจิตใจจนถึงทุกวันนี้ ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรง คือ ภรรยาและลูกๆ ทั้ง 6 คน ไม่ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง บางคนทำงานช่วยตัวเอง บางคนติดยาเสพติด เพราะลำพังแม่คนเดียวทำงานไม่สามารถเลี้ยงดู และดูแลอย่างทั่วถึงได้ มีลูกอุปนิสัยไม่ดี ก้าวร้าว และขโมยของในหมู่บ้าน ส่วนภรรยาเองบาดเจ็บทางกายและจิตใจเป็นอย่างมาก

ส่วนลักษณะความรุนแรงในครอบครัวที่สอง สาเหตุของความรุนแรงมาจากสามีติดยาเสพติด ลักษณะความรุนแรง คือ มีการทะเลาะเบาะแว้ง และสามีตบตีภรรยาอย่างรุนแรงถึงขนาดออกเลือดตามร่างกาย ทำให้ภรรยาได้รับบาดเจ็บทั้งร่างกายและจิตใจ ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรง คือ ภรรยาและลูกๆ ลูกอ่อนนั้นยายจะรับภาระเป็นผู้ดูแลอย่างเหน็ดเหนื่อย และเกิดการหย่าร้างกัน

ส่วนลักษณะความรุนแรงในครอบครัวที่สาม สาเหตุมาจากลูกติดยาเสพติด ลูกจะทำความรุนแรงต่อแม่ในเมื่อมีอาการมึนเมาเพราะติดยาเสพติด ครอบครัวที่มีฐานะร่ำรวย ลักษณะของความรุนแรงคือ เมื่อลูกขอเงินจากแม่เพื่อซื้อสิ่งเสพติด แม่ปฏิเสธไม่ยอม ลูกจะโกรธด่าแม่ จนกระทั่งถึงขั้นทำร้ายร่างกาย ตบตีเตะต้อยแม่จนได้รับบาดเจ็บ ทำขึ้นบ่อยครั้ง ต่อมาหลังจากได้ภรรยาแล้วพฤติกรรมของลูกได้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

ส่วนลักษณะความรุนแรงในครอบครัวที่สี่ สาเหตุของความรุนแรงคือ ลูกติดยาเสพติด ลูกจะทำความรุนแรงต่อพ่อในเมื่อมีอาการมึนเมาเพราะติดยาเสพติด จนพ่อได้รับบาดเจ็บ ซึ่งเป็นครอบครัวที่มีฐานะร่ำรวย เมื่อลูกขอเงินจากพ่อเพื่อซื้อยาเสพติด ในเมื่อพ่อไม่ให้เงินลูกก็จะทำร้ายร่างกาย ตอนนี้นักยังไม่ได้แต่งงาน พฤติกรรมก็ยัง

ไม่มีการเปลี่ยนแปลงอะไรเลย ส่วนลักษณะความรุนแรงคือ ตบตีเตาะต้อยพ่อจนได้รับบาดเจ็บ ทำขึ้นบ่อยครั้ง ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรง คือ พ่อ พ่อเป็นโรคซึมเศร้าในที่สุดก็เสียชีวิต

ลักษณะความรุนแรงในครอบครัวห่า ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเกิดมาจากสามีติดยาเสพติด เมื่อมีอาการคลั่งยา ก็ทะเลาะและทำร้ายร่างกายคนอื่น จนทำให้ปู่และภรรยาต้องหนีออกจากบ้านเพราะความหวาดกลัวต่อพฤติกรรมของหลาน เหตุการณ์เหล่านี้เกิดขึ้นบ่อยครั้ง ภายในเวลาต่อมาหลานคนนี้ก็ถูกยิงในเวลากลางคืนและต่อมาเสียชีวิตลง อันสาเหตุมาจากความหักล้างกันและเหตุการณ์ความไม่สงบในสมจังหวัดชายแดนภาคใต้

ส่วนลักษณะความรุนแรงในครอบครัวที่หก สาเหตุของความรุนแรงคือ ลูกติดยาเสพติดไปคบเพื่อนอีกหนึ่งซึ่งติดยาเสพติดเช่นกัน ส่วนพ่อของเขาเป็นคนที่มีความดี ร่ารวยและมีอำนาจอีกด้วย เป็นสาเหตุความรุนแรงมาจากสองสาเหตุ คือ ยาเสพติดและการใช้อำนาจ พ่อได้เรียกเพื่อนของลูกมาซักถามพร้อมด่าว่านานาปการ พร้อมถามว่า คุณเคยพาลูกชายของฉันไปไหนบ้าง เด็กชายคนนั้นตอบว่า ซิ ซิ (เป็นคำที่ไม่เหมาะสมและสุภาพ) พ่อก็เลยได้ตบหน้าอย่างแรงมาก หลังจากนั้นครอบครัวทั้งสองฝ่ายเกิดปัญหาขึ้น มีการทะเลาะกัน ทำให้ประธานชุมชนต้องมาไกล่เกลี่ยปัญหาระหว่างสองครอบครัว สุดท้ายเรื่องก็จบด้วยอย่างดี

ลักษณะความรุนแรงครอบครัวที่เจ็ด เป็นความรุนแรงในด้านจิตใจมากกว่า เพราะว่าลูกติดยาเสพติด ไม่เชื่อฟังคำสั่งของพ่อแม่ ซัดใจพ่อแม่ตลอด ลูกไม่ปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา ทุกวันก็หมดเวลาด้วยมั่วสุมกับยาเสพติด สุดท้ายเสียอันตรายมาจากผลอันตรายของยาเสพติดต่อร่างกาย

ลักษณะความรุนแรงครอบครัวที่แปด เป็นความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับภรรยาด้านร่างกายและจิตใจ เพราะสามีเป็นคนที่ติดยาเสพติดและให้คำครองชีพต่อภรรยาไม่เพียงพอในแต่ละวัน เมื่อสามีมีอาการเมินเมาทะเลาะเบาะแว้งกับภรรยา มีการตบตี เตาะต้อยภรรยาบ่อยครั้ง ทำให้ภรรยาได้รับบาดเจ็บทั้งร่างกายและจิตใจ สุดท้ายหย่าร้างกัน

ดังนั้นสรุปได้ว่า สาเหตุของความรุนแรงคือ ยาเสพติด ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรง คือ ภรรยาและลูก พ่อและแม่ ส่วนลักษณะความรุนแรง คือ การทำร้ายร่างกายด้วยการเตาะต้อย ทบตี กล่าวหาภรรยา ปัญหาที่ตามมาของความรุนแรงในครอบครัว คือ มีการหย่าร้างในครอบครัว และลูกจะไม่ได้รับการดูแลจากพ่อแม่อย่างอบอุ่น

ลักษณะของความรุนแรงในครอบครัวอันสาเหตุมาจากหึงหวง

กรณีปัญหาครอบครัวที่หนึ่ง

แต่งงานถูกต้องตามกฎหมายอิสลาม ฝ่ายชายอายุ 35 ปี ทำงานค้าขาย ภรรยาอายุ 25 ปี ทำงานรับจ้างทั่วไป มีลูก 2 คน รายได้วันละ 300 บาท สาเหตุเพราะสามีหึงหวงภรรยาตลอด ลักษณะความรุนแรง คือ เกิดการทะเลาะวิวาทกัน ผูกมัดภรรยาไว้ในห้อง เอาบุหรี่จุดไฟเผา แล้วเอามาจี้ตามลำตัวผู้หญิง เป็นจุดๆ ผู้หญิงร้องไห้อาวว ทำเช่นนี้บ่อยครั้ง เกิดการทะเลาะเบาะแว้ง จนเพื่อนบ้านรู้เหตุการณ์ ก็เข้าไปไกล่เกลี่ย ฝ่ายสามีโกรธมาก จนผู้ใหญ่ฝ่ายหญิงรู้ ก็เกิดการหย่าร้างกัน และแม่ฝ่ายหญิงรับลูกกลับบ้านพร้อมหลาน 2 คน อยู่ภายใต้การดูแลของท่านตลอดไป

กรณีปัญหาครอบครัวที่สอง

แต่งงานถูกต้องตามกฎหมายอิสลาม ฝ่ายชายอายุ 60 ปี ทำงานค้าขาย ฝ่ายหญิงอายุ 50 ปี ทำงานอาชีพค้าขาย มีลูก 4 คน รายได้วันละ 700 บาท สาเหตุเพราะภรรยาหึงหวงสามี ลักษณะความรุนแรง คือ เกิดการทะเลาะวิวาทกัน ภรรยากล่าวหาใส่ร้ายสามีว่านอกใจ ติดต่อกับผู้หญิง ทำให้สามีรู้สึกปวดในด้านจิตใจเป็นยิ่งมาก จนเพื่อนบ้านรู้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น สุดท้ายสามีทนอยู่ปัญหาที่เกิดขึ้นได้

ลักษณะความรุนแรงในครอบครัวอันสาเหตุมาจากหึงหวงภรรยาต่อสามี หรือว่าความหึงหวงสามีต่อภรรยาทำให้เกิดความรุนแรงขึ้นได้ ผู้ได้รับผลกระทบของความรุนแรงก็คือ ภรรยาและลูก ที่แยกกันจากสามี ส่วนลักษณะความรุนแรงคือ เกิดการทะเลาะวิวาทกัน ผูกมัดภรรยาไว้ในห้อง เอาบุหรี่จุดไฟเผา ปัญหาที่ตามมาของความรุนแรงในครอบครัว คือ มีการหย่าร้างในครอบครัว และลูกจะไม่ได้รับการเลี้ยงดูจากพ่อแม่อย่างอบอุ่น

ส่วนกรณีของครอบครัวที่สอง ที่สาเหตุมาจากความหึงหวงของภรรยาต่อสามีนั้น ไม่ได้รับผลกระทบมากนัก เพราะปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นไม่ถึงการหย่าร้างกันระหว่างสามีภรรยาและไม่ได้เกิดขึ้นบ่อย

ลักษณะของความรุนแรงในครอบครัวอันสาเหตุมาจากสามีใช้อำนาจและหยิ่งยโสในตำแหน่งและได้แต่งงานกับภรรยาคนที่สอง

กรณีปัญหาครอบครัวที่หนึ่ง

แต่งงานถูกต้องตามกฎหมายอิสลาม ฝ่ายชายอายุ 51 ปี ภรรยาอายุ 40 ปี สามีทำงานข้าราชการ ส่วนภรรยาทำงานรับตัดเย็บผ้า รายได้ 20,000 บาท ต่อเดือน อยู่ด้วยกัน 20 ปี มีลูกด้วยกัน 3 คน กำลังศึกษามัธยมตอนต้นและตอนปลาย สาเหตุของความรุนแรง คือ สามีใช้อำนาจข่มเหงภรรยา หยิ่งยโสกับภรรยาด้วยตำแหน่งที่มีอยู่ สามีไม่มีภรรยาคนใหม่ และภรรยาคนใหม่ได้ให้เงินทองทุกอย่างกับสามี ลักษณะความรุนแรงคือ มีอยู่วันหนึ่งสามีจะเอารถยนต์ของภรรยาเข้าไปบ้านภรรยาใหม่ ภรรยาเก่าขัดขืนไม่ให้กุญแจรถยนต์ ขอลี้ภัยสามครั้ง ภรรยาก็ขัดขืน ก็เกิดอารมณ์โมโห ถีบภรรยาออกจากบ้านอย่างแรง ไล่ออกจากบ้าน สามีขอลูกกุญแจอีก ภรรยาขัดขืน ตบตีบนหัวจนกระทั่งนาฬิกาข้อมือแตก และภรรยาได้รับบาดเจ็บต้องเข้าไปโรงพยาบาล เกิดขึ้นบ่อยครั้ง แต่สุดท้ายไม่หย่ากันเพราะเห็นแก่อนาคตของลูกๆ

กรณีปัญหาครอบครัวที่สอง

แต่งงานถูกต้องตามกฎหมายอิสลาม ฝ่ายชายอายุ 55 ปี ภรรยาอายุ 45 ปี สามีทำงานค้าขาย ส่วนภรรยาทำงานเปิดร้านขายเสื้อผ้า รายได้ 15,000 บาท ต่อเดือน อยู่ด้วยกันประมาณ 20 ปี มีลูกด้วยกัน 3 คน กำลังศึกษามัธยมตอนต้นและมหาลัย สาเหตุของความรุนแรง คือ ภรรยาใช้อำนาจฐานะดีมีเงินทอง เหยียดยามสามี ถูกดูถูกและกล่าวหาสามีตลอด ลักษณะความรุนแรง คือ ถูกเหยียดยาม กล่าวหา และทะเลาะเบาะแว้งเกิดขึ้นบ่อยครั้ง ทำให้สามีนั้นรู้สึกเจ็บปวดด้านจิตใจ ทนไม่ไหวต่อพฤติกรรมของภรรยา ในที่สุดเกิดการหย่ากัน สามีได้บอกแก่ภรรยาว่า ทรัพย์สินที่เราทำงานด้วยกันนั้นข้าพเจ้ายอมให้แก่ภรรยาและลูก จะไม่เอาแม้แต่หย้อยพอยู่ประมาณหนึ่งปีกว่าฝ่ายภรรยา รู้สึกสำนึกผิดที่กระทำต่อสามีและขอกลับคืนดีอีกครั้ง จนในที่สุดครอบครัวนี้ก็กลับคืนดีอีกครั้ง เพราะเห็นแก่อนาคตของลูกๆ ตอนนี้ครอบครัวก็อาศัยอยู่ด้วยความสุข

กรณีปัญหาครอบครัวที่สาม

ผู้ชายอายุ 32 ปี ยังไม่ได้แต่งงานมาก่อน ทำงานรับจ้างแบกของในตลาดสด รายได้เที่ยวละ 400 บาท สาเหตุของความรุนแรง คือ อยากเป็นฮีโร่ในชุมชน หยิงโยโสและโอ้อวด เมื่อมีการพูดคุยกับคนอื่นจะขัดใจไม่ได้ จนกระทั่งแม่ของตัวเอง ลักษณะความรุนแรง คือ ทำลายสิ่งของที่มืออยู่ในบ้าน ทบตีดูตีบ กระชกและทำลายเสื้อผ้า ทำให้แม่รู้สึกเจ็บปวดด้านจิตใจเป็นอย่างมาก แม่ขัดขืนไม่ได้ เหตุการณ์เหล่านี้เกิดขึ้นบ่อยครั้ง ทำให้แม่นั้นรู้สึกความหวาดกลัว

กรณีปัญหาครอบครัวที่สี่

พ่อเสียชีวิตแล้ว ส่วนแม่อายุ 42 ปี อยู่กับลูกชายอายุ 15 ปี รายได้วันละ 300 บาท ยังไม่ได้แต่งงาน เพิ่มจบเรียนภาคบังคับอาศัยอยู่กับแม่ด้วยกัน วันหนึ่งแม่ไล่ลูกออกจากบ้าน ปาของใส่ตีลูก ไล่ตีลูกและด่าทอการบนถนนโดยไม่มีวี่แววละอายต่อใครที่อยู่ละแวกนั้น สาเหตุของความรุนแรง คือ แม่สั่งลูกให้ทำงานแต่ลูกไม่ได้สนใจเลย เลยเกิดโมโหใช้อารมณ์เกินขอบเขต ลักษณะความรุนแรง คือ ไล่ตีลูกบนท้องถนน ทำให้ลูกรู้สึกเจ็บปวดด้านร่างกายและจิตใจเป็นอย่างมาก เหตุการณ์เหล่านี้เกิดขึ้นบางครั้ง

ลักษณะความรุนแรงในครอบครัวสาเหตุมาจากสามีใช้อำนาจและหยิงโยโสในตำแหน่งที่ได้รับ ผู้ได้รับผลกระทบของความรุนแรงก็คือ ภรรยาและลูก ลูกขาดความอบอุ่น จะไม่ค่อยไปเรียนหนังสือ และภรรยาเกิดการซึมเศร้าทางจิตใจและบาดเจ็บร่างกาย และมีลูกบางคนหนีออกจากบ้านไม่ยอมอยู่กับพ่อ ส่วนลักษณะความรุนแรงคือ ตบตีบนหัว ไล่ภรรยาออกจากบ้าน ผู้ที่ใช้ความรุนแรงคือ สามี

ส่วนกรณีครอบครัวที่สอง สาเหตุความรุนแรงมาจากภรรยาใช้อำนาจฐานะดีมีเงินทอง เหยียดยามสามี ทำให้สามีรู้สึกต่ำต้อย ผู้ได้รับผลกระทบของความรุนแรงก็คือ สามีและลูก ส่วนลักษณะความรุนแรงคือ เกิดการทะเลาะวิวาทกัน ปัญหาที่ตามมาของความรุนแรงในครอบครัว คือ มีการหย่าร้างในครอบครัว และลูกจะไม่ได้รับการเลี้ยงดูจากพ่อแม่อย่างอบอุ่น ต่อมาครอบครัวนี้ได้กลับคืนดีอีกครั้งและอยู่ด้วยยังมีความสุข

บทที่ 3

แนวทางในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม

ต. สะเตง อ. เมือง จ. ยะลา

3.1 การแก้ไขปัญหา

แนวทางในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม คณะผู้วิจัยพบว่า จะมีวิธีแก้ปัญหาในระยะสั้น และแก้ปัญหาในระยะยาว เพราะทุกปัญหาย่อมมีแนวทางในการแก้ปัญหายอยู่แล้ว แต่ทั้งนี้และทั้งนั้น ต้องยึดหลัก ด้วยคำสอนของศาสนาเป็นสำคัญ ในสถานการณ์ที่เหมาะสม นอกจากนี้แล้วอิสลามได้ส่งเสริมอย่างยิ่งให้มีการแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งด้วยใช้วิธีการร่วมมือ และการประนีประนอมเป็นอันดับแรกๆ สำหรับแนวทางแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมในตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา คณะผู้วิจัยได้มีการสัมภาษณ์พบว่าแนวทางในการแก้ไขปัญหานั้นมี 2 แนวทางดังนี้

1) การแก้ไขปัญหาระยะสั้น จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ คณะผู้วิจัยพบว่า มีองค์กรทั้ง หน่วยงานของรัฐ และองค์กรชุมชน มีส่วนในการแก้ปัญหความรุนแรงครอบครัว

สำหรับหน่วยงานของรัฐ คณะผู้วิจัยได้พบว่า ผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวนั้นมีสิทธิ ได้รับการรักษา จากแพทย์ที่โรงพยาบาล จะมีการบันทึกข้อตกลงระหว่างผู้กระทำความรุนแรงและผู้ถูกกระทำความรุนแรงต่อ พนักงานเจ้าหน้าที่ตำรวจ และให้นักสังคมสงเคราะห์และนักจิตวิทยาเป็นผู้ดูแลบำบัดฟื้นฟูในด้านจิตใจ พร้อมทั้งที่พักที่เหมาะสมและปลอดภัยแก่ผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว และห้ามไม่ให้สามีหรือผู้กระทำความรุนแรง มาเยี่ยมเยียนผู้ถูกกระทำความรุนแรงในช่วงมีการบำบัดทางจิตที่บ้านเด็กและครอบครัว นอกจากนี้แล้วยังมีบ้านพัก เด็กและครอบครัวของจังหวัดยะลาได้ประสานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อบริการให้ความช่วยเหลืออย่างเช่น ประสานกับ ศาลจังหวัดยะลา โรงพยาบาลยะลา สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดยะลา และ คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดยะลา เพื่อปรึกษาหาแนวทางในการแก้ไขความรุนแรงครอบครัวที่เกิดขึ้นใน สังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งในจังหวัดยะลา (สัมภาษณ์นางพรทิพย์ ไพชำนาญ หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัว จังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2554 เวลา 10.00 น.)

ส่วนองค์กรชุมชน มีบทบาทในการแก้ไขความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม หากถึงขั้นหย่าร้าง คณะผู้วิจัย ได้พบว่า อิหม่ามจะเรียกสามีและภรรยามาพบกันและพูดคุยกันที่บ้านของอิหม่ามและจะให้คำตักเตือนแก่ทั้งสอง ฝ่าย เช่นเดียวกัน อิหม่ามจะเรียกพ่อแม่ทั้งสองฝ่ายมาไกลเกลี่ยกัน พร้อมแนะนำให้กลับคืนดีอีกครั้ง ก่อนครบ กำหนดอิติหะ (ช่วงระยะเวลากลับคืนดีภายในสามเดือนตามที่ศาสนาได้บัญญัติไว้) (สัมภาษณ์อุสมาน ดาอุด อิหม่ามมัสยิดอัลฟอรอน เมื่อวันที่ 15 มกราคม 2555) และคณะผู้วิจัยยังได้พบอีกว่า ประธานชุมชนมีบทบาทในการ แก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม โดยมีการตักเตือนซึ่งกันและกัน และแยกกันสามีภรรยาเมื่อเกิดการทะเลาะ

วิวาทกัน แล้วค่อยมาชี้แจงและตักเตือนหลังจากทั้งสองฝ่ายตั้งสติได้ (สัมภาษณ์นิมาน อำดุลวาดุง ประธานชุมชนจากรุนอก เทศบาลนครยะลา เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2555 เวลา 20.00 น.)

และคณะผู้วิจัยได้พบอีกว่า แนวทางในการแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวนั้น อิหม่ามจะเรียกสามีและภรรยามาพบกันที่บ้านของอิหม่าม หลังจากนั้นอิหม่ามจะให้คำตักเตือนเกี่ยวกับสิ่งที่อนุญาตและข้อห้ามของศาสนาอิสลามที่ไม่ควรปฏิบัติอย่างเช่น สามีชอบเล่นฟุตบอลกลับบ้านในเวลากลางดึก เช่นเดียวกันการแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวนั้น ผู้นำศาสนาและชุมชนต้องให้ความร่วมมือกับหน่วยงานสาธารณสุขและหน่วยงานของทหารในพื้นที่ และต้องมีการอบรมทางศาสนาให้มากขึ้นแก่เยาวชน มีการบรรยายธรรมเกี่ยวกับครอบครัวที่มีความสุขโดยใช้สื่อวิทยุชุมชนบริการให้กับประชาชน เช่น วิทยุชุมชนของมัสยิดกลางจังหวัดยะลาจะจัดรายการสอนเกี่ยวกับครอบครัวมุสลิมในทัศนะอิสลาม ครอบครัวมุสลิมควรปฏิบัติอย่างไร สถานภาพสตรีในทัศนะของอิสลาม การจัดรายการนั้นจะจัดในวันศุกร์เวลา 21.00 ถึงเวลา 22.00 น. เป็นต้น เช่นเดียวกันคณะผู้วิจัยพบอีกว่า การแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมโดยการให้ตักเตือนด้วยวิธีการอ่านคำมั่นสัญญาการแต่งงานที่อิหม่ามได้อ่านไว้ในวันจัดงานแต่งงาน ซึ่งคำสัญญานี้ได้อนุญาตให้ภรรยาสามารถที่จะไปฟ้องร้องต่อคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดได้ในกรณีที่สามีไม่ทำตามข้อขีฟและเลี้ยงดูลูก พร้อมให้โอกาสแก่สามีอีกครั้งเพื่อกลับไปคิดและไตร่ตรองก่อนหย่าร้างกัน เพื่อเป็นการประนีประนอมระหว่างทั้งสองฝ่ายหลีกเลี่ยงไม่ให้หย่าร้างกัน ถึงแม้ว่าศาสนาอิสลามอนุญาตให้หย่าร้างได้ถึงสามครั้งแต่ก็ไม่ควรส่งเสริมสิ่งเหล่านี้ (สัมภาษณ์นิมิง นิมุดอ อิหม่ามมัสยิดกลางจังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2555 เวลา 20.00 น.) และคณะผู้วิจัยยังได้พบอีกว่า ประธานชุมชนมีบทบาทในการแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม โดยมีการตักเตือนซึ่งกันและกัน และให้คำปรึกษาหารือและสนองตอบตามความต้องการของผู้ที่ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว เช่น หากว่าผู้ที่ถูกกระทำความรุนแรงฝ่ายนั้นจะเป็น อ.ส (อาสาสมัครประจำหมู่บ้าน) ก็พยายามพูดคุยทำความเข้าใจต่อสิ่งที่ฝ่ายนั้น จนกระทั่งบัดนี้ ผู้ที่ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวอยู่ในความดูแลของประธานชุมชน (สัมภาษณ์สามาแอ ดือราแม ประธานชุมชนคนรักถิ่น ตลาดเก่า เทศบาลนครยะลา เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2555 เวลา 20.00 น.) บางครอบครัวพยายามไกล่เกลี่ย แก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวหาแนวทางเพื่อกลับคืนดีระหว่างสามีภรรยาแต่ทางฝ่ายของพ่อแม่ภรรยาไม่ให้ ดังนั้นทางฝ่ายพยายามหาเมียคนใหม่แต่ปรากฏว่าแม่ไม่ยอม แม่บอกว่าถึงจะแต่งงานใหม่ก็อยู่ไม่ได้ (สัมภาษณ์สามาแอ ดือราแม ประธานชุมชนคนรักถิ่น ตลาดเก่า เทศบาลนครยะลา เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2555 เวลา 20.00 น.)

2) การแก้ไขปัญหาระยะยาว

ส่วนแนวทางในการแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมตำบลสะเตงในระยะยาวนั้น คณะผู้วิจัยได้พบว่า การให้การศึกษาแก่เยาวชน และปลูกฝังจิตสำนึกให้ตระหนักถึงการศึกษาเพื่อนำมาซึ่งความรู้ที่จะนำสู่การปฏิบัติ การที่จะเข้าใจศาสนาอิสลามนั้นจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับศาสนา ไม่ว่าจะเป็นการเรียนการสอนที่เป็นพิธีกรรมที่สอนในมัสยิดที่เกี่ยวข้องกับวิธีการละหมาดห้าเวลา หรือศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามที่ถูกต้อง และหลักการศรัทธาต่ออัลลอฮ์ เป็นต้น ดังนั้น การศึกษาหาความรู้เท่านั้นที่จะสามารถแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมได้ (สัมภาษณ์มะดารี โต๊ะและ โต๊ะโต๊ะยุติธรรมศาลจังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2554 10.00 น.)

คณะผู้วิจัยได้พบอีกว่า การแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมในระยะยาวนั้นโดยการปลูกฝังจิตสำนึกแก่ลูกอย่างสม่ำเสมอ การให้แนะนำ อบรมสั่งสอน และให้คำปรึกษาแก่ลูกตลอดเวลา นอกจากนี้แล้วการแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมในระยะยาวนั้น ด้วยให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ของภาครัฐ โดยมีการจัดรายการในทีวี NBT ในเรื่องให้สำคัญของครอบครัวที่มีความสุข นอกจากการแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมในวิธีดังกล่าวแล้ว ยังมีอีกวิธีหนึ่งที่สามารถแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมด้วยการเชิญชวนวัยรุ่นไปออกตะวะฮ์ โดยให้ความรู้หลักการอิสลามที่ถูกต้องแก่เยาวชนอีกด้วย (สัมภาษณ์หะยีอัปดุลเราะมาน อัปดุลละฮ์ อิหม่ามมัสยิดญามิอะฮ์สะพานสะเตง เมืองยะลา เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2555 เวลา 18.00 น.)

คณะผู้วิจัยได้พบว่าอีกว่า การแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมนั้น โดยการให้ความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาต่างๆ โดยจัดเวทีการบรรยายเพื่อให้มีจิตสำนึกเกี่ยวกับศาสนาไม่ว่าจะเป็นเรื่องของคุณธรรมจริยธรรมให้มากขึ้นแก่นักศึกษาทั้งหลาย ขณะนี้ทางศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้(ศอบต.) ได้มีการจัดอบรมเกี่ยวกับการแต่งงานในรูปแบบของศาสนาอิสลามอีกด้วย (สัมภาษณ์นิมิง นิมุดอ อิหม่ามมัสยิดกลางจังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2555 เวลา 20.00 น.) เช่นเดียวกัน การแก้ปัญหาครอบครัวมุสลิม ด้วยการส่งเสริมชุมชนให้มีรายได้ภายในครอบครัวมากขึ้น เช่น จัดทำโครงการเอสเอ็มแอล (SML) มีการจัดทำสมุดบัญชีรายรับ-รายจ่ายภายในชุมชน จัดทำโครงการพัฒนาอาชีพด้วยจัดทำโครงการตัดเย็บผ้าฮิญาบมุสลิมะฮ์ เพื่อสร้างรายได้แก่ชุมชน สนับสนุนเยาวชนด้วยการเล่นกีฬาต้านยาเสพติด เช่นเดียวกัน สนับสนุน เชิญชวนเยาวชนให้ออกไปตะวะฮ์ตามมัสยิดต่างๆ เพื่อขัดเกลาจิตใจให้ดีขึ้นและปฏิบัติศาสนกิจตามแบบฉบับของท่านศาสดามุฮัมมัด (คือละ) (สัมภาษณ์มะแอ อิสมาแอ ประธานชุมชนมุสลิมสัมพันธ์ เทศบาลนครยะลา 30 มกราคม 2555 เวลา 20.00 น.)

จากการสัมภาษณ์หัวหน้าฝ่ายการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับกฎหมายครอบครัว ของคณะกรรมการอิสลามรัฐเคดะห์ คณะผู้วิจัยพบว่า แนวทางในการแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวนั้น ผู้รับผิดชอบโดยตรงนั้นก็คือคณะกรรมการอิสลามฝ่ายครอบครัว และเหยื่อที่ถูกกระทำ ความรุนแรงสามรถที่จะไปแจ้งที่สำนักงานตำรวจ หลังจากนั้นก็จะส่งเรื่องไปที่ศาลชะรีอะฮ์ เพื่อตัดสินคดีที่เกิดขึ้นและออกหมายจับผู้ที่กระทำ ความรุนแรงต่อไป ส่วนบทบาทของคณะกรรมการอิสลามก็คือให้ความสำคัญเกี่ยวกับการให้ปรึกษา ชี้แนะแก่อิหม่ามมัสยิดต่างๆ ที่มีอยู่ในหมู่บ้าน เช่น ให้อิหม่ามอบรม บรรยายและให้ความรู้แก่เยาวชนเกี่ยวกับการแต่งงานในอิสลาม และให้ความรู้เกี่ยวกับสาเหตุของความรุนแรงในครอบครัวและปัญหาของความรุนแรงและผลกระทบของความรุนแรงในครอบครัว นอกจากนั้นแล้ว หากว่าการแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวไม่ได้ผลก็จะให้ทางเลือกด้วยสองอย่างคือ 1) ให้การหย่าร้างกัน 2) ให้หย่าร้างโดยการยกเลิกการแต่งงาน (สัมภาษณ์เชคมุฮัมมัด นาวาวิ หัวหน้าฝ่ายกฎหมายครอบครัว รัฐเคดะห์ มาเลเซีย 20 กุมภาพันธ์ 2555 เวลา 09.00 น.)

3.2 ผลกระทบของความรุนแรงต่อครอบครัวมุสลิม

ส่วนผลกระทบของความรุนแรงต่อครอบครัวมุสลิมโดยภาพรวมนั้น คณะผู้วิจัยได้พบ ก็คือ ทำให้ภรรยาและลูกอยู่ด้วยไม่มีความสุขเพราะพ่อแม่หย่าร้างกัน ทำให้ครอบครัวแตกแยก ภรรยาต้องเลี้ยงลูกด้วยตนเอง และ

คณะผู้วิจัยยังพบอีกว่า ในบางครอบครัวภรรยาและแม่ฝ่ายหญิงต้องรับภาระเลี้ยงดูหลาน และคณะผู้วิจัยยังพบอีกว่า กรณีของครอบครัวหนึ่ง ลูกๆ ทั้ง 6 คน ไม่ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง บางคนต้องทำงานเพื่อช่วยตัวเอง เพราะตามลำพังแม่คนเดียวทำงานไม่สามารถเลี้ยงลูกและดูแลอย่างทั่วถึงได้ ทำให้ลูกมีอุปนิสัยไม่ดี ขโมยของชาวบ้านในหมู่บ้าน บางคนติดยาเสพติดอีกด้วย ไม่ปฏิบัติตามศาสนกิจประจำวันของศาสนาอิสลาม ส่วนภรรยาบาดเจ็บทางกายและจิตใจเป็นอย่างมากเพราะต้องดิ้นรนทำงานเลี้ยงครอบครัวด้วยตัวเองตามลำพัง ในบางครอบครัวผู้วิจัยยังพบว่าผลกระทบจากความรุนแรงในครอบครัวนั้นลูกไม่สามารถศึกษาต่อได้ และลูกจะติดยาเสพติด ส่วนภรรยาก็จะทำงานด้วยตนเองด้วยความยากลำบาก

บทที่ 4

บทวิเคราะห์

4.1 ลักษณะความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม

ลักษณะความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมที่คณะผู้วิจัยได้พบว่า ความรุนแรงยังเกิดขึ้นบ่อยครั้งในชุมชน ต. สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรุนแรงทางด้านร่างกายและจิตใจนั้นเป็นส่วนใหญ่ ส่วนความรุนแรงทางด้านจิตใจอย่างเดียวเกิดขึ้นบ้างแต่เป็นส่วนน้อย ดังที่กรณีครอบครัวหนึ่ง ที่สามีไม่พูดคุยกับภรรยาเป็นเดือนๆ ทำให้ภรรยารู้สึกเจ็บปวดทางด้านจิตใจเป็นอย่างมากซึ่งถือว่าเป็นความรุนแรงทางด้านจิตใจ

ส่วนผู้ที่กระทำความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมที่คณะผู้วิจัยได้ค้นพบคือ สามีกระทำความรุนแรงต่อภรรยาเป็นส่วนใหญ่ ส่วนภรรยากระทำความรุนแรงต่อสามีนั้นมีแค่สองกรณีเท่านั้น

ส่วนลักษณะของความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวมุสลิมคณะผู้วิจัยพบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วผู้หญิงถูกกระทำความรุนแรงมากกว่าหนึ่งครั้งขึ้นไป ด้วยการตบตี ตะค่อม และการจุดไฟเผา ไล่ตีบนถนน และการกักขังในห้อง

4.2 สาเหตุของความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม

สาเหตุของความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมที่คณะผู้วิจัยพบว่า สาเหตุมาจากสามีไม่ให้ค่าเลี้ยงดูไม่เพียงพอในแต่ละวัน ซึ่งเป็นสาเหตุอันดับแรกของปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญเสริม ทูตะแพทย์ ที่ระบุว่า การกระทำความรุนแรงด้านเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลจากการสภาพแวดล้อมทางสังคมนอกเหนือไปจากการถูกกระทำจากครอบครัว เช่น การที่สามีไม่รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในครอบครัว และสอดคล้องกับงานวิจัยของแววรุ่ง นาวาบุญนิยม ที่พบว่า การอ้างสาเหตุของความรุนแรงในครอบครัวว่าเกิดจากความผิดเคืองทางเศรษฐกิจนั้น เป็นสาเหตุที่กล่าวอ้างได้ง่ายและเป็นที่ยอมรับว่า เพราะจนก็เลยทะเลาะกัน เพราะจนทำให้เครียดก็เลยทุบตีกัน เป็นต้น

รองลงมาสาเหตุมาจากสามีพัวพันกับยาเสพติดและมึนเมาทำให้เสียสติ อันเป็นสาเหตุทำให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของพรเพชร เพชรสุขศิริ ในการศึกษาสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว และศิริเพชร ศิริวัฒนา ซึ่งศึกษาความรุนแรงในครอบครัวที่พบว่า การดื่มสุราเป็นปัจจัยสถานการณ์เฉพาะหน้านำไปสู่การใช้ความรุนแรง และสอดคล้องกับงานวิจัยของแววรุ่ง นาวาบุญนิยม ที่พบว่า เหล้าเป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่สามีภรรยาอ้างถึงว่าเป็นสาเหตุของความรุนแรงเพราะมองเห็นเป็นรูปธรรมได้ชัดเจนกว่า ถึงแม้ว่าอาจเกิดจากสาเหตุอื่นที่ใหญ่กว่านั้น เช่น เกิดจากอำนาจภายในครอบครัวที่เป็นแบบชายเป็นใหญ่

รองลงมาด้วยสามีมีเรื่องขู้สาวหรือได้ภรรยาคนที่สอง ทำให้เกิดความรุนแรงในครอบครัวเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ ที่ค้นพบว่า ปัจจัยเรื่องขู้สาวเป็นปัจจัยหนึ่งที่ไปสู่การใช้ความรุนแรงในครอบครัวที่สามีทำต่อภรรยา คณะผู้วิจัยยังพบอีกว่า ความหึงหวงของสามีต่อภรรยาหรือภรรยาหึงหวงต่อสามีก็

ทำให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับกับการศึกษาวิจัยของพรเพชร เพชรสุขศิริ ที่พบว่า ส่วนใหญ่เป็นปัจจัยในเรื่องอารมณ์โกรธเรื่องชู้สาว รวมถึงการหึงหวงกันทำให้เกิดความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม เช่นเดียวกันสอดคล้องของงานวิจัยของแววรุ่ง นาวาบุญนิยม ที่พบว่า ความหึงหวง ระแวง เป็นสาเหตุใหญ่สาเหตุหนึ่งของความรุนแรงในครอบครัวที่เกิดขึ้นในชีวิตคู่ มีทั้งฝ่ายภรรยาหึงหวง ระแวงสามี และฝ่ายสามีหึงหวงภรรยา ระแวงภรรยา กล่าวว่าจะไปมีคนอื่นนอกเหนือจากตน เพราะความหึงหวงบ่อให้เกิดของความไม่ไว้วางใจ ก่อให้เกิดความไม่มั่นคงในชีวิตคู่และนำไปสู่การมีปากเสียงทะเลาะเบาะแว้งกัน

คณะผู้วิจัยยังพบอีกว่า สาเหตุของความรุนแรงในครอบครัว กล่าวคือ สามีใช้อำนาจและหยิ่งโง่ต่อภรรยา สอดคล้องกับแนวคิดที่ปรากฏตามทฤษฎีเพศชายเป็นใหญ่ ที่อธิบายว่า “ความรุนแรงในครอบครัวเกิดจากการยอมรับให้เพศชายมีสิทธิพิเศษและมีอำนาจเหนือผู้ที่อ่อนแอกว่า คือ ผู้หญิงและเด็ก” และแนวคิดของสตรีนิยม ที่ระบุว่า “ผู้ชายและผู้หญิงไม่เท่าเทียมกัน การที่ผู้ชายทำร้ายผู้หญิงเพราะมีสิทธิทำได้” และสอดคล้องกับการอธิบายเชิงทฤษฎีในระดับจุลภาคต่างๆ กล่าวคือ การเรียนรู้การใช้อำนาจ ซึ่งเป็นสภาพที่ผู้หญิงพึ่งพาผู้ชายสูง โดยเฉพาะภรรยาที่พึ่งพาสามี ลูกพี่พี่พ่อแม่ และพ่อแม่สูงอายุพึ่งพิงลูก ส่วนหนึ่งเกี่ยวข้องกับการยกย่องให้เพศชายเป็นใหญ่ ในฐานะที่เป็นสามี เป็นพ่อ หรือเป็นหัวหน้าครอบครัว หรือเป็นผู้หารายได้เลี้ยงครอบครัว

และยังพบอีกกรณีของครอบครัวหนึ่งซึ่งทางภรรยามีฐานะดีในด้านเงินทองทำให้มีพฤติกรรมที่ไม่ดีต่อสามี ด้วยการเหยียดหยาม ดูถูกสามีและกล่าวหาต่างๆ เกิดการทะเลาะเบาะแว้งกันและหย่าร้างกัน แต่ในช่วงต่อมาภรรยามีความรู้สึกผิดที่ได้กระทำต่อสามี ก็มีการพูดคุยกันขอกลับคืนดีครั้งหนึ่ง

นอกจากนี้แล้ว คณะผู้วิจัยยังพบอีกว่า บางครอบครัวสามีและภรรยาไม่ได้พูดคุยกันหลายๆ เดือนซึ่งทำให้เกิดความรุนแรงในด้านจิตใจเป็นอย่างมากต่อภรรยา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของแววรุ่ง นาวาบุญนิยม ที่พบว่าสาเหตุที่สำคัญของปัญหาครอบครัวอีกสาเหตุหนึ่งก็คือ การที่โวลามีปัญหาอะไรแล้วมีความเจ็บเกิดขึ้นทำให้คู่สามีภรรยาไม่ได้หันหน้าพูดคุยปรึกษาหารือกันหรือสร้างบรรยากาศของการพูดคุยรับฟังปัญหาซึ่งกันและกัน ปล่อยให้ปัญหาครอบครัวกลายเป็นปัญหาใหญ่เกินกว่าการแก้ไข

ส่วนอรุณ รักรธรรมและคณะ ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยสถานการณ์ที่นำไปสู่ความรุนแรงในครอบครัวพบว่า ปัจจัยสถานการณ์ที่นำไปสู่การใช้ความรุนแรงในครอบครัวนั้นส่วนใหญ่เป็นปัจจัยในเรื่องอารมณ์โกรธ เรื่องชู้สาว และเรื่องขาดสติเพราะเมาสุราเกิดการทะเลาะวิวาท ถูกดูด่า ส่วนเรื่องชู้สาวนั้นรวมถึงการหึงหวงกัน การมีภรรยาใหม่หรือสามีใหม่ (อรุณ รักรธรรมและคณะ, การศึกษาสถานการณ์ความรุนแรงจากข่าวหนังสือพิมพ์, 2534, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, หน้า: 20)

4.3 ผู้ที่มีบทบาทในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม

ส่วนเรื่องผู้ที่มีบทบาทในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมนั้น คณะผู้วิจัยพบว่า ส่วนใหญ่แล้วอิหม่ามจะเป็นผู้ใกล้ชิดปัญหาความรุนแรงในครอบครัว รองลงมา ก็จะเป็นพ่อแม่และญาติพี่น้องมาแก้ปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของกฤตยาและคณะที่พบว่า ในกลุ่มคนที่ไปปรึกษาคนอื่น ส่วนใหญ่จะเล่าให้คนใกล้ชิด คือ เพื่อนมากที่สุด รองลงมาคือ พ่อแม่พี่น้องของครอบครัวผู้หญิงเอง และจะไปปรึกษากับบุคคลนอกครอบครัวอื่นๆ ที่น่าฟังได้ เช่น เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา หรือผู้ที่ได้รับความนับถือในพื้นที่

โดยคาดหวังว่าบุคคลเหล่านี้จะสามารถเป็นคนกลางมาพูดทำความเข้าใจกับสามีได้แก่ กลุ่มแม่บ้านและนักจิตวิทยา (กฤตยาและคณะ, ความรุนแรงในชีวิตคู่กับสุขภาพผู้หญิงคู่, 2546, มหาชัยมิตล, หน้า: 78-79) รองลงมาก็จะเป็น หัวหน้าชุมชนมาไกล่เกลี่ยเรื่องที่เกิดขึ้น และรองลงมาคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด คณะผู้วิจัยพบว่า กรณีมีครอบครัวหนึ่งเกิดความรุนแรงแต่ปรากฏว่าที่ไม่มีใครมาไกล่เกลี่ยปัญหาที่เกิดขึ้นกับภรรยาคนแรกซึ่งยอมอดทนต่อความรุนแรงที่กระทำโดยสามีที่ได้ภรรยาคนที่สอง ภรรยาคนแรกยอมอดทนเพื่อรักษาอนาคตของลูกเป็นห่วงลูกและรักลูก ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของกฤตยา อาชวนิจกุลและคณะ ที่พบว่า ในกลุ่มผู้หญิงที่มีลูกพบว่าส่วนใหญ่ยอมอดทนอยู่กับการถูกกระทำรุนแรง เนื่องจากไม่ต้องการทิ้งลูกของตนไป ดังนั้นหากมีแหล่งบริการช่วยเหลือที่สามารถรองรับทั้งผู้หญิงและเด็กด้วย ย่อมช่วยให้ผู้หญิงที่ต้องการฟื้นฟูสภาพถูกทำร้ายสามารถขอความช่วยเหลือได้มากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของกฤตยาและคณะ ที่พบว่า รักลูกก็ยอมอดทนเพื่อลูก กล่าวว่าคุณจะขาดพ่อเป็นเด็กมีปมต้องพึ่งต้องทนอยู่ต่อไป (กฤตยาและคณะ, ความรุนแรงในชีวิตคู่กับสุขภาพผู้หญิงคู่, 2546, มหาชัยมิตล, หน้า: 88) คณะผู้วิจัยพบอีกว่า บางครอบครัวผู้หญิงจะอดทนไม่เล่าให้ใครฟัง เนื่องจากเห็นว่าเป็นปัญหาในครอบครัว อาจจะทำให้คนอื่นรู้ และถ้าการทำร้ายรุนแรงมากยิ่งขึ้นจนทนไม่ไหวจริงๆ ผู้หญิงก็จะเล่าให้เพื่อนสนิทฟัง เนื่องจากเห็นว่าจะช่วยแก้ปัญหาและทำให้รู้สึกว่ามีเพื่อนไม่โดดเดี่ยวอยู่คนเดียว ส่วนการขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้นแทบจะไม่มีเลย

4.4 แนวทางในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม

ส่วนเรื่องแนวทางในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมที่คณะผู้วิจัยได้ค้นพบก็คือ การตักเตือนไกล่เกลี่ยระหว่างสามีภรรยา อ่านเงื่อนไขต่าง ๆ ของการแต่งงานตามหลักการของศาสนาอิสลาม นอกจากนั้นแล้วจัดอบรมและให้การศึกษาแก่เยาวชนเกี่ยวกับภาระหน้าที่รับผิดชอบของสามีต่อภรรยา สนับสนุนเยาวชนให้เล่นกีฬา ด้านยาเสพติด จัดทำโครงการพัฒนาอาชีพและสนับสนุนให้เยาวชนออกไปตะวะฮ์ ตรงกับความเห็นของคณะนิติธรรมศาสตร์จังหวัดยะลาที่เสนอให้มีการไกล่เกลี่ยระหว่างสามีภรรยาเมื่อเกิดการทะเลาะเบาะแว้งตามหลักการของศาสนาอิสลาม ท่านได้ชี้แจงไปยังโครงการอัลกุรอานที่ว่า

وَإِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَيْنِهِمَا فَابْعَثُوا حَكَمًا مِّنْ أَهْلِهِ وَحَكَمًا مِّنْ أَهْلِهَا إِنْ يُرِيدَا إِصْلَاحًا يُوَفِّقِ اللَّهُ بَيْنَهُمَا إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا خَبِيرًا ﴿๑๕﴾

ซึ่งมีความหมายว่า และหากพวกเจ้าหวั่นเกรงการแตกแยกระหว่างเขาทั้งสอง ก็จงส่งผู้ตัดสินคนหนึ่งจากครอบครัวของฝ่ายชายและผู้ตัดสินของอีกฝ่ายหนึ่งจากฝ่ายหญิง หากทั้งสองปรารถนาให้มีการประนีประนอมกันแล้ว อัลลอฮ์ก็จะทรงให้ความสำเร็จในระหว่างทั้งสอง⁴

นอกจากนี้ท่านกล่าวว่า เป็นหน้าที่สำหรับมุสลิมทุกคนต้องตระหนักเสมอว่า มุสลิมทุกคนต้องพาครอบครัวให้หลุดพ้นจากไฟนรกในวันปรโลก ท่านได้ชี้แจงไปยังโครงการอัลกุรอานที่ว่า

⁴ อันนิชาฮ์ : 35

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا

ซึ่งมีความหมายว่า โอ้บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย จงคุ้มครองตัวของพวกเจ้าและครอบครัวของพวกเจ้าให้พ้นจากไฟนรก⁵

นอกจากนี้แล้ว ให้อิหม่ามอบรม บรรยายและให้ความรู้แก่เยาวชนเกี่ยวกับการแต่งงานในอิสลาม และให้ความรู้เกี่ยวกับสาเหตุของความรุนแรงในครอบครัวและปัญหาของความรุนแรงและผลกระทบของความรุนแรงในครอบครัว หากว่าการแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวไม่ได้ผลก็จะให้ทางเลือกด้วยสองอย่างคือ 1) ให้การหย่าร้างกัน 2) ให้หย่าร้างโดยการยกเลิกการแต่งงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษฎาและคณะที่พบว่า การขอเลิกหรือแยกทาง มักเป็นทางเลือกของผู้หญิงที่มีอาชีพเป็นของตนเอง สามารถดูแลหาเลี้ยงตัวเองได้ ไม่จำเป็นต้องพึ่งสามี (กฤษฎาและคณะ, ความรุนแรงในชีวิตคู่กับสุขภาพผู้หญิงคู่, 2546, มหาชัยมิตล, หน้า: 88)

4.5 ผลกระทบของความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม

ส่วนผลกระทบของความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมโดยตรง คณะผู้วิจัยได้พบว่า เกิดการหย่าร้างกันระหว่างสามีภรรยาซึ่งเป็นส่วนใหญ่ และเกิดการแตกแยกภายในครอบครัวระหว่างพ่อแม่และลูก คณะผู้วิจัยยังพบอีกว่า ผลกระทบของความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมนั้นทำให้ภรรยาและแม่ฝ่ายหญิงต้องรับภาระในการเลี้ยงดูหลานต่อไป และยังพบอีกว่า ลูกๆ จะไม่ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงได้ บางคนลูกต้องทำงานช่วยตัวเองเพื่ออยู่รอดการดำเนินชีวิตในแต่ละวัน เพราะตามลำพังแม่ทำงานคนเดียวไม่สามารถเลี้ยงดูลูกอย่างทั่วถึงได้ บางคนลูกจะติดยาเสพติดและมีการพัวพันกับยาเสพติดจนกระทั่งถูกยิงเสียชีวิต สาเหตุมาจากการหักล้างซึ่งและกัน และบางครอบครัวลูกกระทำต่อพ่อแม่จนกระทั่งทำให้พ่อแม่เป็นโรคซึมเศร้า เกิดความวาดระเหว จนในที่สุดเสียชีวิต สอดคล้องงานวิจัยของแววรุ่ง นาวาบุญนิยม () ที่พบว่า ผลกระทบจากความรุนแรงในครอบครัวต่อภรรยา ทางจิตใจมีความซึมเศร้า หวาดกลัว เครียด มีความวิตกกังวล ขาดความเชื่อมั่นในตัวเอง ทุกข์ทรมานใจ ทำให้ครอบครัวมีสภาพที่แตกแยก และเด็กติดยาเสพติด เป็นต้น สอดคล้องงานวิจัยของบุญเสริม หุตะแพทย์ (2545: 121) ที่พบว่า การกระทำความรุนแรงในครอบครัวนั้น ย่อมส่งผลกระทบต่อบุคคลในสังคมด้วย โดยอาจเป็นผลกระทบทางตรงและทางอ้อม เช่น การที่เด็กถูกกระทำรุนแรง จากครอบครัวอาจมีพฤติกรรมก้าวร้าวต่อเพื่อนที่โรงเรียน หรือเด็กอาจนำประสบการณ์ความรุนแรงไปใช้กับชีวิตครอบครัวของตนในอนาคต โดยเห็นเป็นเรื่องที่เคยชิน หรือคิดว่าเป็นสิ่งปกติ

⁵ อัลตะฮ์รียิม : 6

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมตำบล สะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม ศึกษาสาเหตุของปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมและศึกษาแนวทางในการแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม โดยงานวิจัยมุ่งศึกษาและตอบคำถามการวิจัยสภาพปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม สาเหตุของความรุนแรงและแนวทางในการแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม

จากการศึกษาวิจัยพบถึงสภาพปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลานั้นเกิดการทะเลาะวิวาทกันระหว่างสามีและภรรยาเป็นบ่อยครั้ง ในบางครอบครัวสามีและภรรยาต้องหย่าร้างกันเพราะฝ่ายภรรยาไม่ได้รับความยุติธรรมจากสามีในการดูแลตนและลูกตามหลักการของศาสนาอิสลามจากฝ่ายสามี เช่น สามีให้ค่าเลี้ยงดูไม่เพียงพอในแต่ละวัน จนทำให้เกิดปัญหาความรุนแรงในครอบครัวขึ้น

จากการศึกษาวิจัยพบถึงสาเหตุของความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมนั้นเกิดมาจากสามีให้ค่าเลี้ยงดูไม่เพียงพอต่อภรรยาและลูก ซึ่งเป็นสาเหตุหลักของปัญหาความรุนแรงในครอบครัว เพราะฝ่ายภรรยาบนตลอดว่าฝ่ายสามีนั้นไม่ให้ค่าเลี้ยงดูไม่เพียงพอในแต่ละวัน เกิดการทะเลาะวิวาทกัน จนทำให้เกิดปัญหาความรุนแรงในครอบครัว สามีมักจะตบตีภรรยาบ่อยครั้ง ในที่สุดเกิดการหย่าร้างกันระหว่างสามีและภรรยา บางครอบครัวเกิดความรุนแรงมาจากสองสาเหตุ คือ ค่าเลี้ยงดูไม่เพียงพอกับสามีติดยาเสพติด สาเหตุรองลงมาจากปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมก็คือ สามีมักจะเกี่ยวข้องกับยาเสพติดและค่าเลี้ยงชีพไม่เพียงพอต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน สามีมีอาการเมามึนเมาตลอด ในช่วงเมามึนนั้สามีมักจะทะเลาะเบาะแว้ง ตบตี เตะตอยภรรยาบ่อยครั้ง ฝ่ายภรรยาทนไม่ไหวกับพฤติกรรมของสามีก็เลยทำให้เกิดหย่าร้างกันระหว่างสามีและภรรยา และคณะผู้วิจัยยังพบอีกว่า สาเหตุของความรุนแรงในครอบครัวเกิดมาจากความหึงหวงภรรยาต่อสามี หรือความหึงหวงสามีต่อภรรยาทำให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว มีการทะเลาะเบาะแว้งกันระหว่างสามีกับภรรยา และบางครอบครัวมีการจุดไฟเผาภรรยาและกักขังภรรยาไว้ในห้อง ทำให้ภรรยาได้รับบาดเจ็บทั้งทางร่างกายและจิตใจในที่สุดก็เกิดการหย่าร้างกันระหว่างสามีและภรรยา

จากการศึกษาวิจัยยังพบอีกว่า สาเหตุของความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมนั้นเกิดมาจากสามีได้แต่งงานกับภรรยาคนที่สอง สามีไม่ให้ความสนใจและดูแลต่อภรรยาคนแรกพร้อมทั้งไม่ให้ค่าเลี้ยงดูต่อภรรยาและลูกอีกด้วย ทำให้เกิดทะเลาะวิวาทกันและตบตีกัน ในที่สุดเกิดการหย่าร้างกันระหว่างสามีและภรรยา ประเด็นต่อมาจากการศึกษาวิจัยพบว่า สาเหตุของความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมนั้นเกิดมาจากสามีใช้อำนาจและหยิ่งโสในตำแหน่งที่ได้รับมา มักจะใช้ความรุนแรงต่อภรรยาด้วยการตบตี เตะตอยภรรยาจนได้รับบาดเจ็บทั้งทางร่างกายและจิตใจและไล่ภรรยาออกจากบ้าน ส่วนสาเหตุความรุนแรงมาจากฝ่ายภรรยาใช้อำนาจและมีฐานะดีมีเงินทอง เหยียดหยามสามี

จนทำให้สามีรู้สึกต่ำต้อยความเป็นอยู่ของตน ในที่สุดเกิดการทะเลาะวิวาทกันและหย่าร้างกัน แต่ในเวลาสามปีต่อมาคู่สามีภรรยาภรรยาคนนี้ได้กลับคืนดีอีกครั้ง ได้ดำเนินชีวิตตามสามีภรรยาโดยปกติไม่มีปัญหาเกิดขึ้น

จากการศึกษาวิจัยยังพบว่า การแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม ส่วนใหญ่แล้วอิหม่าม คอเต็บ และบิหลั่นจะเป็นผู้ไกล่เกลี่ยปัญหาความรุนแรงในครอบครัว รองลงมาจะเป็นพ่อแม่และญาติพี่น้องมาแก้ปัญหา ความรุนแรงที่เกิดขึ้นระหว่างสามีภรรยา ตามลงมาจะเป็นหัวหน้าชุมชนมาไกล่เกลี่ยเรื่องที่เกิดขึ้น และตามลงมา ก็จะเป็นคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดยะลาช่วยแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม ส่วนหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดูแลรักษาและเยียวยาทางดั่งร่างกายและจิตใจสำหรับผู้ที่ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวนั้นก็จะเป็นหน่วยงานของบ้านพักเด็กและครอบครัวของจังหวัดยะลา

ส่วนผลกระทบจากความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมนั้นคณะผู้วิจัยได้พบว่า ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรง กล่าวคือ เกิดการหย่าร้างกันระหว่างสามีภรรยาเป็นส่วนใหญ่ และเกิดการแตกแยกภายในครอบครัวระหว่างพ่อแม่ และลูก คณะผู้วิจัยยังค้นพบอีกว่า ภรรยาและแม่ฝ่ายหญิงต้องรับภาระในการเลี้ยงดูหลานต่อไป และในบาง ครอบครัวลูกๆ จะไม่ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงได้ และมีลูกบางคนต้องทำงานช่วยตัวเองเพื่อความอยู่รอดในแต่ละวัน เพราะตามลำพังแม่ทำงานคนเดียวไม่สามารถเลี้ยงดูลูกได้อย่างทั่วถึงได้ บางคนลูกติดยาเสพติด และบาง ครอบครัวลูกได้ทำความรุนแรงต่อพ่อ จนกระทั่งพ่อนั้นเกิดความโรคซึมเศร้าและเกิดความว้าวุ่นหวง จนในที่สุด เสียชีวิต บางครอบครัวลูกต้องเสียชีวิต ถูกยิงสาเหตุมาจากการพิพาทกับยาเสพติดซึ่งเป็นภัยและความไม่มั่นคงต่อ สังคมและประเทศชาติ

5.2 ข้อเสนอแนะ

ก. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

เนื่องจากความจำเป็นของการจัดระบบการแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม จึงเห็นควรมีกฎหมาย หรือระเบียบ หรือประกาศเฉพาะสำหรับสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด เพื่อรองรับการแก้ปัญหา ความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมและผลกระทบของความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม

ผู้นำศาสนาและองค์กรต่างๆ ควรให้ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตและความรับผิดชอบของ สมาชิกในครอบครัวตามรูปแบบของศาสนา เช่น สิทธิและหน้าที่ของสามีต่อภรรยาและลูก สิทธิและหน้าที่ของภรรยา ต่อสามีและลูก ควรให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาและวิเคราะห์สาเหตุที่อาจนำไปสู่ความรุนแรงในครอบครัว โดยการจัดอบรม หรือบรรยายธรรมเกี่ยวกับครอบครัวที่มีความสุขและอบอุ่น

รัฐควรให้ความสำคัญในเรื่องของการส่งเสริมอาชีพและจัดหางานเพื่อเสริมรายได้ให้แก่ครอบครัวที่มีปัญหา ในพื้นที่ ทั้งนี้เพื่อลดความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมเบาบางลง และรัฐควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด โดยการจัดทำคู่มือการแก้ปัญหาเกี่ยวกับความ รุนแรงในครอบครัวมุสลิม นำเสนอข้อมูลในสื่อวิทยุ โทรทัศน์และอินเทอร์เน็ต ทั้งนี้เพื่อสามารถเป็นสื่อที่ครอบคลุม และเข้าถึงกับทุกครอบครัวที่ถูกต้องในเรื่องความรุนแรงในครอบครัวมุสลิม

ข. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรรนำผลการวิจัยที่ได้ค้นพบไปทำการวิจัยเชิงเปรียบเทียบลักษณะความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมและวิธีการแก้ปัญหความรุนแรงในพื้นที่ประเทศมาเลเซีย เพื่อหารูปแบบและลักษณะการแก้ปัญหความรุนแรงในครอบครัวในประเทศมาเลเซียเป็นแนวทางในการแก้ปัญหความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

บรรณานุกรม

- กฤตยา อาชวนิจกุลและคณะ. 2546. **ความรุนแรงในชีวิตคู่กับสุขภาพผู้หญิง**. สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดลและมูลนิธิผู้หญิง
- กิตติมา อมรทัต. 2546. **การมีภรรยาหลายคน**. สำนักพิมพ์อิสลามิคอะเคเดมิ
กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการกรม, ครอบคลุมมีสุขด้วยการหยุดความรุนแรง.
- จุฬาราชมนตรี ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-มีนาคม 2554
- ซอลิฮะห์ หะยีสะมะแอ, 2548. **มนทัศน์การศึกษาในอิสลาม**, มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา
- บทความคอลัมน์เสียงสตรี หนังสือพิมพ์โพสทูเดย์ วันเสาร์ที่ 25 สิงหาคม 2550
- บุญเสริม นุตะแพทย์. 2545. **ลักษณะการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัว**. สถาบันวิจัยและพัฒนาฝ่ายพัฒนาและเผยแพร่งานวิจัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ปาริตต์ ทวรรณสุชาติ. 2551. **เลี้ยงลูกให้ถูกทางตามคำสอนของอัลกุรอานและสุนนะฮ์**. สำนักพิมพ์อิสลามิคอะเคเดมิ
- พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546, สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ ๒๕๕๐, สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
- พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553
- พรเพ็ญ เพชรสุริ, **ความรุนแรงในครอบครัวจากข่าวหนังสือพิมพ์**, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ตรวจสอบประชากรจากทะเบียนบ้าน
- พิเชฐฐ กาลาเกษตร. 2552. **ชีวิตครอบครัวในอิสลาม**. สำนักพิมพ์อิสลามิคอะเคเดมิ
- มูรีด ทิมะเสน. 2551. **อารมณ์แห่งชีวิต**. เรือนแก้วการพิมพ์
- มุฮัมมัดซากี เจ๊ะหะ, 2548, **บทบัญญัติเกี่ยวกับสตรีในอิสลาม**, มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา
- รณชัย คงสกนธ์. 2548. **ความรุนแรงภัยเงียบของครอบครัวและสังคม**. บทความวิชาการ ปีที่ 27 ฉบับที่ 318 ตุลาคม 2548
- รายงานการบันทึกครอบครัวประจำสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดยะลา
- ราชกิจจานุเบกษา ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา, 2554
- แววรุ่ง นาวาบุญนิยม, 2544, **ความรุนแรงต่อภรรยาข้อเท็จจริงจากผู้ถูกกระทำทารุณเปรียบเทียบกับผู้กระทำทารุณและทรรศนะจากชุมชน**, มหาวิทยาลัยมหิดล

วิศรุต เลาะวิถี, 2543, **ศาสดามุฮัมมัด (ศ็อลฯ) กับบทบาทเกี่ยวกับสถาบันครอบครัว**, งานเฝ้าคิดกลางแห่ง ประเทศไทย

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2552

สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดยะลา. รายงานบันทึกการปฏิบัติหน้าที่กฎหมายอิสลามประจำ

สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดยะลา

สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดยะลา. สรุปผลการปฏิบัติงานตามหลักศาสนาอิสลาม 2555

สมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย. สถาบันครอบครัวมุมมองของนักสวัสดิการสังคม. J. PRINT. กรุงเทพฯ

สุชาติ เศรษฐมาลินี, 2554, **วัยรุ่นกับครอบครัวศาสนชน**, จุฬาราชมนตรี

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, 2550, กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ตรวจสอบประชากรจากทะเบียนบ้าน รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูล

จำแนกตามอาชีพจากผลสำรวจเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานระดับประเทศ (จปฐ. 2) ปี 2554

อนัส แสงอารี, 2547, **สังคมอิสลาม**, อาลีฟาณิชย์

อรอนงค์ อินทรจิตร และนรินทร์ กรินชัย, 2542, **ผู้หญิงและเด็ก เหยื่อความรุนแรงในครอบครัว**. ปกเกล้าการพิมพ์

อรุณ รักรธรรมและคณะ, 2534, **การศึกษาด้านการตีความรุนแรงจากข่าวหนังสือพิมพ์**, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

หนังสือต่างประเทศ

Jal Zabdi Mohd, 2004, **Jenayah keganasan rumah tangga**, Universiti Malaya. Kuala Lumpur.

Muhammad Ali Qutb. 2010. **Muyiara Perkahwinan Ajaran Islam**. Pustaka Haji Abdul Majid. Selangor Darl Ehsan.

Zurina Abdul Khalid. 2003. **Perceraian Masalah dan Penyelesaian Menurut Perundangan Islam**. Pustaka Haji Abdul Majid. Kuala Lumpur.

อินเทอร์เน็ต

<http://aki2004.wordpress.com/2009/01/26/keganasan-terhadap-wanita> สืบค้นเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2554

Filed under breakingnews, การศึกษา/สาธารณสุข Leave a Comment สืบค้นเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2554

เอแบคโพลล์, สำนวจสถานการณ์การใช้ความรุนแรงในกลุ่มเด็กและเยาวชน และมาตรการแก้ไข, พุทธที่ 18

กุมภาพันธ์, 2552. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2554

report update : 11 กรกฎาคม 2554 เวลา 14:21 น. สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ©2553, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2554

<http://dictionary.kapook.com> สืบค้นเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2554

<http://www.waddeeja.com> สืบค้นเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2554
<http://www.thaingo.org/writer/view.php> สืบค้นเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2554
<http://groups.yahoo.com/group/harakahdaily> message สืบค้นเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2554
<http://www.adaweya.net/showthread.php> สืบค้นเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2554
<http://groups.yahoo.com/group/harakahdaily> message สืบค้นเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2554
<http://www.waddeeja.com> สืบค้นเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2554
<http://www.adaweya.net/showthread.php> สืบค้นเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2554
<http://www.zawjan.com/art.359.Th> สืบค้นเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2554
www.thaingo.org/writer/view.php สืบค้นเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2554

ประวัติผู้วิจัย

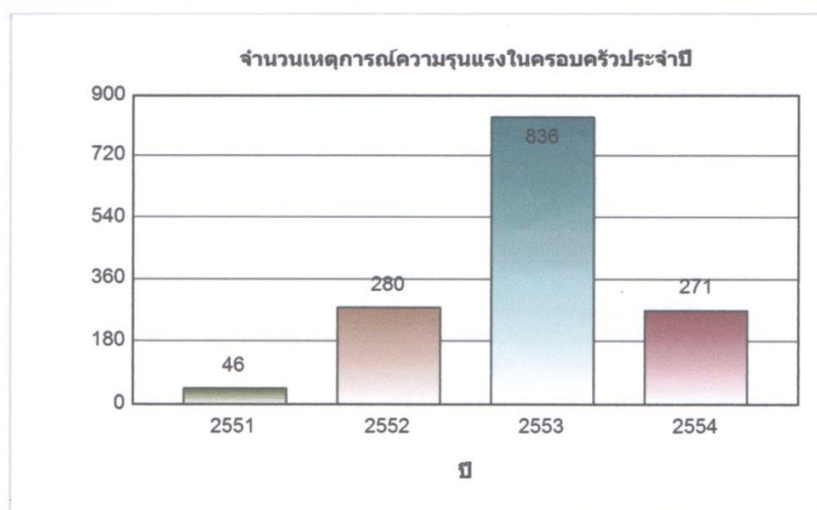
1. ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) ดร. อาหะมะกอซี กาซอ
 ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ) Dr. Ahamakosee Kasor
 คุณวุฒิ ปรักษญา (ประวัติศาสตร์และอารยธรรมอิสลาม)
 ตำแหน่ง (ทางวิชาการ/ราชการ) อาจารย์ประจำ
 หน่วยงาน คณะอิสลามศึกษา สาขาวิชา อิสลามศึกษา
 ที่อยู่ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา 135/8 หมู่ 3 ตำบล เขาตุม อำเภอ ยะรัง จังหวัด ปัตตานี
 โทรศัพท์ : 0 86-9628912 โทรสาร : 0 7341 8615
 E-mail: Ahamakosee@yahoo.com

2. ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) นายบะห์รุদ্ดีน บินยูโซ๊ะ
 ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ) Bahruddin Binyusoh
 คุณวุฒิ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (อิสลามศึกษา)
 ตำแหน่ง (ทางวิชาการ/ราชการ) อาจารย์ประจำ
 หน่วยงาน คณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชา อูศูลุดดีน(หลักการศาสนาอิสลาม)
 ที่อยู่ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา 135/8 หมู่ 3 ตำบล เขาตุม อำเภอ ยะรัง จังหวัด ปัตตานี
 โทรศัพท์: 0 7341 8613 – 14 โทรสาร : 0 7341 8615
 E-mai : bdeen@hotmail.com

3. ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) นายสะมาแอ บือราเฮง
 ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ) Samaae Burahing
 คุณวุฒิ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(อิสลามศึกษา)
 ตำแหน่ง (ทางวิชาการ/ราชการ) อาจารย์ประจำ
 หน่วยงาน คณะอิสลามศึกษา สาขาวิชา ชารีอะฮ์ (กฎหมายอิสลาม)
 ที่อยู่ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา 135/8 หมู่ 3 ตำบล เขาตุม อำเภอ ยะรัง จังหวัด ปัตตานี
 โทรศัพท์ : 07341 8613 – 14 โทรสาร : 081-0983368
 E-mail : ismayusuf@hotmail.com

ภาคผนวก

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้สรุปจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวประจำปี ดังปรากฏในแผนภูมิดังต่อไปนี้

จากรายงานสรุปจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวประจำปี สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้อธิบายรายละเอียดดังต่อไปนี้

ปี	ผู้ถูกกระทำอยู่ในวิสัยที่จะร้องทุกข์			ผู้ถูกกระทำไม่อยู่ในวิสัยที่จะร้องทุกข์			รวม
	ขอให้ผู้ถูกกระทำอยู่ในวิสัยที่จะร้องทุกข์	หมดอายุความ 3 เดือน	อยู่ระหว่างไกล่เกลี่ยเบื้องต้น	หมดอายุความ 5 ปี	ไม่ร้องทุกข์	ร้องทุกข์	
2551	13	1	7	0	17	8	46
2552	49	5	27	0	157	42	280
2553	191	2	95	0	422	126	836
2554	65	0	46	0	117	43	271

(สืบค้นเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2554 จาก report update : 11 กรกฎาคม 2554 เวลา 14:21 น. สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ©2553)

รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลจำแนกตามอาชีพจากผลสำรวจเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานระดับประเทศ (จปฐ. 2) ปี 2554 สรุปดังตารางต่อไปนี้

ตารางแสดงจำแนกตามอาชีพจากผลสำรวจเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานระดับประเทศ (จปฐ. 2) ปี 2554

อาชีพ	จำนวนเพศชาย	จำนวนเพศหญิง	จำนวนรวม
ไม่มีอาชีพ	715	1,069	1,784
นักเรียน	1,893	1,923	3,816
นักศึกษา	424	472	896
ทำนา	3	1	4
ทำไร่	2	4	6
ทำสวน	92	58	150
ประมง	0	1	1
ปศุสัตว์	3	4	7
รับราชการ	694	954	1,648
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	134	71	205
พนักงานบริษัท	116	119	235
รับจ้างทั่วไป	2,128	1,664	3,792
ค้าขาย	1,023	1,459	2,482
ธุรกิจส่วนตัว	316	225	541
อื่น ๆ	599	1,162	1,761
รวมทั้งหมด	8,142	9,186	1,7328

ตารางแสดงจำนวนชุมชนในเขตเทศบาลนครยะลา จำนวน 37 ชุมชน

ลำดับที่	ชื่อชุมชน	ลำดับที่	ชื่อชุมชน
1	ชุมชนหลังวัดเมืองยะลา	20	ชุมชนดารุสสลาม
2	ชุมชนเวฬุวัน	21	ชุมชนวิฑูรอุทิศ10 (ศาลเจ้าพ่อปู่เด็กโหว)
3	ชุมชนห้าแยกกำแพงบาโงย	22	ชุมชนธนวิถิ
4	ชุมชนบ้านร่ม	23	ชุมชนธนวิถิพัฒนา
5	ชุมชนหัวสะพานสะเตง	24	ชุมชนมะลิสัมพันธ์
6	ชุมชนคุปตาสา	25	ชุมชนหลังกองร้อย
7	ชุมชนคูหามุข	26	ชุมชนการเคหะ
8	ชุมชนประชาชนกุล	27	ชุมชนเบอร์เลี้ยงนอก
9	ชุมชนร่วมใจพัฒนา	28	ชุมชนตลาดเกษตร
10	ชุมชนมุสลิมสัมพันธ์	29	ชุมชนอุตสาหกรรมสามหมอก
11	ชุมชนจากรนอก	30	ชุมชนมณโฑ 18
12	ชุมชนจารูพัฒนา	31	ชุมชนพิทยนิโรธ
13	ชุมชนหลังโรงเรียนเทศบาล 5	32	ชุมชนหน้าศูนย์แม่และเด็ก
14	ชุมชนตลาดเก่าชอย 8	33	ชุมชนคนรักถิ่น
15	ชุมชนสันติสุข	34	ชุมชนอยู่ดี มีสุข
16	ชุมชนสามัคคี	35	ชุมชนประชารัฐ
17	ชุมชนวัดยะลาธรรมาราม	36	ชุมชนผังเมือง 4
18	ชุมชนเมืองทอง	37	ชุมชนเสรี
19	ชุมชนหลังโรงเรียนจีน		

เขตพื้นที่เทศบาลนครยะลาเป็นเทศบาลขนาดใหญ่ ตามประกาศกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดตั้งเทศบาล มี 1 ตำบล คือ ตำบลสะเตง

แบบสัมภาษณ์ผู้ที่ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมเกี่ยวกับ

1. สัมภาษณ์ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมุสลิมในพื้นที่ตำบลสะเตง
 1. จำนวนครอบครัวที่มีปัญหาความรุนแรงในครอบครัว
 2. ลักษณะของความรุนแรง
 3. ผู้ใช้ความรุนแรง คือใคร
 4. ผู้ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงในครอบครัว คือใคร ผลกระทบจากความรุนแรง คืออะไร
 - 5 สาเหตุ หรือเหตุการณ์ ที่นำไปสู่การใช้ความรุนแรง
 6. การใช้ความรุนแรงเกิดขึ้นบ่อยครั้งหรือไม่ อย่างไร
 7. เมื่อเกิดความรุนแรงในครอบครัว ใครมีบทบาทในการแก้ไข ไกล่เกลี่ย ด้วยวิธีการใด

สัมภาษณ์ผู้นำศาสนา

1. ท่านรู้ได้อย่างไรว่าเกิดความรุนแรงในครอบครัว
2. สาเหตุของการใช้ความรุนแรงในครอบครัวคืออะไรบ้าง ใครมักเป็นผู้ใช้ความรุนแรง
3. บทบาทของท่านในการจัดการ ป้องกันการใช้ความรุนแรงในครอบครัว
4. เมื่อเกิดการใช้ความรุนแรงในครอบครัว ท่านทำอย่างไร

สัมภาษณ์ครูสอนศาสนา

1. ท่านรู้ได้อย่างไรว่าเกิดความรุนแรงในครอบครัว
2. สาเหตุของการใช้ความรุนแรงในครอบครัวคืออะไรบ้าง ใครมักเป็นผู้ใช้ความรุนแรง
3. บทบาทของท่านในการจัดการ ป้องกันการใช้ความรุนแรงในครอบครัว
4. เมื่อเกิดการใช้ความรุนแรงในครอบครัว ท่านทำอย่างไร

สัมภาษณ์ผู้นำชุมชน

1. ท่านรู้ได้อย่างไรว่าเกิดความรุนแรงในครอบครัว
2. สาเหตุของการใช้ความรุนแรงในครอบครัวคืออะไรบ้าง ใครมักเป็นผู้ใช้ความรุนแรง
3. บทบาทของท่านในการจัดการ ป้องกันการใช้ความรุนแรงในครอบครัว
4. เมื่อเกิดการใช้ความรุนแรงในครอบครัว ท่านทำอย่างไร

สัมภาษณ์ผู้ถูกกระทำความรุนแรง

1. ท่านรู้ได้อย่างไรว่าเกิดความรุนแรงในครอบครัว
2. สาเหตุของการใช้ความรุนแรงในครอบครัวคืออะไรบ้าง ใครมักเป็นผู้ใช้ความรุนแรง
3. บทบาทของท่านในการจัดการ ป้องกันการใช้ความรุนแรงในครอบครัว
4. เมื่อเกิดการใช้ความรุนแรงในครอบครัว ท่านทำอย่างไร

สัมภาษณ์ผู้อำนวยการบ้านพักเด็กและครอบครัว ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา

สัมภาษณ์ประธานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดยะลา

สัมภาษณ์ประธานชุมชนมุสลิมสัมพันธ์ ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา

การจัดอบรมเยาวชนของชุมชนมุสลิมสัมพันธ์เกี่ยวกับศาสนา

การจัดกิจกรรมกีฬาสัมพันธ์ของชุมชนมุสลิมสัมพันธ์ ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา

สัมภาษณ์ประธานชุมชนจากรูนอกต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา

สัมภาษณ์อิหม่ามมัศยิดกลาง (เรฎอตุลญันนะฮฺ) ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา

สัมภาษณ์คอดีบับมัสยิดหัวสะพาน ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา

สัมภาษณ์คณะโต๊ะยุติธรรมศาลจังหวัดยะลา ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา

สัมภาษณ์หัวหน้าฝ่ายกฎหมายครอบครัว ประจำรัฐเกะห์ ประเทศมาเลเซีย

สนทนาเจ้าหน้าที่ฝ่ายกฎหมายครอบครัว ประจำรัฐเกดะห์ ประเทศมาเลเซีย

